

Bana

'Hamiidu Saydu Hanfiiyu'

Gala manti kala Balyam labo koyre kayna fo no kan go isaa ce. Iri ma ne de kan isaa ra no a go zama gungu no. Iri Nizeeru labo isa beero no na koyra din windi. Da boro hun hawsa-ce no boro ga ba boro ma koy Gala kala de nda boro hure hi. Ya-din mo no da boro hun Gurma-ce, da boro ga ba boro ma koy Gala kala da boro hure hi wala heri kan ga hima hi. Mate kan borey ga hure mooto ka naaru, ya-din no Gala borey ga hure hi ka koy ngey payzey kan yon go koyre cindey ra zuure. Koyre no kan taarifey ra, i ga ne borey kan na a sinji manti kala Sonay boro yon no: Maamar haama yon no.

Goy dumi-dumi no Gala borey ga te. Ifo de, i ga mo goy: boro kan go isaa ce si jan de ka mo goy. Ya-in mo no i ga hayni goy, i ga kuudaku nda oroggo yon dan da kaydiya goyey ban. Ba kan i manti sorko yon, i ga nafa nda isaa : i ga tam ka du heri kan ga na. I ga tam ka neere mo, ba kan wo kan i ga te si to sorkey wono cine. I ra gonda boro kan yon ga heri kulu bay haro ra. Innadamiize baahuna ra, a ga tangam nda herey kan nga nd'ey ga marga nongu ra. Sanda mata kan i ga ci nda, heri go hari ra kan manti kaaray nda baja.

Borey kan yon ga hawgay nda haro din, i si ne i se kala do yon. Ngey no da baja wala kaaray futo ka koyra wane isaa ra, ga te heri kan ga nan i ma si taali kulu te koyra borey se. Da hi no mun, ngey no ga koy ka a ka haro cire. I ga ne mo kan da i miri ka koy ka hiyey din

ceeci kulu i ga bare ka te deesi yon no (deesi manti kala hamiisa dumi fo kan go isa ra). Mate kulu kan no, i ga hiyo ka taray mo. Amma, heri yon go no kan koyra borey hima ka te, kan ga nan wo-ne kulu ma du ka te. Heri yon go no mo kan boro kulu mana hima ka te. Silmankayna, Gala koyra gondo do-me fo kan se i ga ne Taaso-me, kan wayboro kulu mana hima a ma konda kusu ka pumay. Da bora na a te mo, a ga caada a ga.

Gala koyra din ra no wayboro fo na nga ize wayboro hayyon banda, waybora te ka si : Irke na nga talfo ta, wala mo de iri ma ne kan taabi beeri banda, zumendiyono fonda ra, a koy ka tu nga koyo se. Da boro ga bay jiiri marje kan no go a se, boro ga hin ga faham kan hayyon ga sendi a se: jiiri way cindi hinza nda jare no go a se.

Kurpo kan se i ga ne Suuru manti kala a baase gunde no : i boro hinkaa, hasayze nda hawayze yon no. Za waato kan nono na a hay no baabo na a no nga tuba fo se hiijay. A ne kan da a beeri kulu baaso kan ti Suuru se no i ga a hiijendi. Gala koyra ra mo za hondi to jiiri way cindi hinka no i ga a hiijendi.

Suuru kan se i na a hiijendi ga zeen'a hala manti moso : jiiri waranka cindi gu no go a se alwaato kan i na hiija te. I koyra borey, boro bobow diiyono ga, Suuru wo mana tar ka hiiji, zama a waddey kulu mana hiiji kala jiiri waranka cindi fo-fo ga. Ya-din no i koyra ra za don-don.

Jiiri fo nda jare hiijay banda no Suuru gorkosino na kocciya din hay, hayyon koŋ ra a koy ka tu nga koyo se.

Kaŋ poŋo bu, i na kocciya ta ka no a na beere fo se a ma a naanendi : a na beere no i ga ne iri naamey ra, zama waybora nda kocciya na wane poŋey kulu ifo. I poŋey kayne nda beere yon no kaŋ ga margu na folloŋ. Ya-din ga, wayboro fa wane wa ga te ifa ize se, sanda na gundo wono. A sabanda kaŋ wayboro din gonda zanka kayna kaŋ go ka naanu: ya-din ga, a go nda wa. A ize gundo mo te jiiri; a gonda hannin ga ma a ka wa ne ka koy kayna.

Kaŋ jirbi iyya to, i na caba te, i na kocciya daŋ Bana. Ma no kaŋ zanka kaŋ poŋo te ka si hayyona waate, wala zanka kaŋ hayra fo te ka si, ba hala a ga ka anduppa.

Bana wane na kayne se no i na a no a ma a naanendi. A ka ka sabanda mo kaŋ kaagey baayona kulu si huna : poŋo na si huna, ya-din mo no baabo na.

Na kayno din no na gaayi kala a te jiiri hinza, alwaati kaŋ cine zanka ga sintin ka waani senni, a ga sintin ka nga kabe-guma nda nga kabe-wowa bay ka ka care ra.

Baabo mo, za poŋo te ka si, a ne nga si ye ka gorkasinay. Borey te heri kulu a ma ye ka hiiji, a wenji. A ne kaŋ nga si hin ka hiiji za kaŋ nga wande kaŋ bu, amaana beeri boŋ no i na a hiijendi nga se : za poŋo na a hay no i na a di nga se. Kaŋ a beeri, ba kaŋ baabo kaŋ ti nga hase si huna, poŋo yadda ka a hiijendi nga se.

Ngey hiija banda no na zeena koy tu nga koyo se.

A ne kaŋ wo-din banda, da nga hiiji honkuna, kulu nga izo din, Bana, si ma nga kaani. May no ga bay hala bora kaŋ nga ga hiiji ga yadda ka a ga gaayi mate kaŋ nga ga ba. A ga gaabu wayboro ma ba nga hurŋe wane ize. Da a baar'a mo sintino de no; da a gay kulu a ga kabe kuna-futay.

Kaŋ Bana te jiiri hinza, baabo koy ka di na kayna din, nga izo fondo ra. Suuru ne waybora se:

- Bana na, ni ma alhaanaŋ ay se mo, zama ay ga ba ay ma heri fo ci ne se, heri kaŋ ay ga bay kaŋ a si kaanu ni se. Ay ga bay, Irke ga bay, koyra borey kulu mo ga seede kaŋ ni naŋ Bana te boro, ni kaŋ taay'a za hano kaŋ hane poŋo te ka si kala honkuna. Ay ga bay mo kaŋ a ga kaasu ni ga ka bisa ba ni ize gundey. Annama day, ni ma ye ka alhaanaŋ ay se mo, ay ga ba ni ma ay no fondo ay ma kond'a hu ka yaari. Ay diiyona ra, ni na ni hina kulu te. Ba kaŋ ay ga hatta ka kande kayna-kayna kaŋ ga te a se yaari, zanka yaariyon si faala.

Ba hala Bana baaba ga nga senno ban, wayboro sintin ka mudi doori, a sintin ka hē. Bino kulu hasara. A si bay heri kaŋ nga ne kocciya baaba se. Za kaŋ Bana na bu ka ka sohoŋ, na hayna din mana heri kulu genji a se. Boro kaŋ na boro naanendi mo jiiri fo alhaali, da i ne i ma boro ta a ga, hero si jaŋ de ka doru bora din ga. A si ba mo Bana baaba ma bay kaŋ wo kaŋ a ka

ka nga hã wo, heri no kaŋ si kaanu nga se.

Za hano kaŋ Bana na bu ka ka sohoŋ, baabo man bay ka te zaari hinka kaŋ a mana ka ka diy'a. Kocciya bumbo ga bay boro kaŋ ti nga baaba. Na kayna kaŋ do no a go kurpe go ka nga kookari kulu te kocciya ma si jaŋ heri kulu kaŋ a ga ba, amma de Bana ga bay kaŋ manti nga baaba no. Da baayoŋ baaba gundo si ka kala alaasar jingaryoŋ banda. Da a ga ka, a ga kande a se heri kaŋ a ga ba.

Na kayna kurpe mo mana heri kulu genji a se : aga baar'a sanda de nga bumbo ize no. Irkoy ga bay kaŋ a sinda hina beeri, zama a jamaa ga ba (ize iddu no go a se) ; nga hinne mo no go ka goy ka i kulu ŋaayendi.

Wo-din de ti mafaari beero kaŋ naŋ Bana baaba ne nga hima ka nga izo ta, nga ma du ka jaraw zabu i se. Annama, alboro kaŋ sinda gorkasin ga hin mo de ka zanka kayna yaari ? A ga bay kaŋ hero si faala, annama a ga hima a ma Bana ta zama borey kaŋ do no a go hina ga kayna.

Hala Bana na kayna ga miyo ferri ka salaŋ kulu mundey doori. A ne Bana baaba se:

- Sohoŋ, Bana baaba, kocci kayniyo wo no ni ga ka ka ne ay ma a no ni se, ma koy ka a yaari, ni kaŋ sinda wande, ni hinne no go ka ni baahuna te? Wala ni diiyogo ga, ay si ma hawgay nd'a a ma boori no?

Bana baaba na nga boŋo zingi ; a si bay heri kulu kaŋ nga ga ne waybora se. A ka ka sabanda waato din cine

Bana go taray ka hooray, nga nda kayney. Sanda mate kaŋ baabo ga te waati kulu, a kande a se hamiisa soyayye. Hamiisa din no nga nda kayney go ka ŋa taray. A si ka bay kaŋ honkuna wo baabo mana ka waati kulu kaayoŋo dumo, zama a ga ba nga ma kond'a nga bande kaŋ kala hatta ka ka hatta no a ga ka ka di nga kayney nda nga na. Bana ga nga baaba bay, amma a ga bay mo kaŋ borey kaŋ do nga go, ga ba nga hala manti mosso.

Bana baaba na me ka ka ne waybora se:

- Bana na, ni ma ye ka alhaanaŋ ay se, manti hala ay si wo-din kulu bay no, amma, ay ga miila kaŋ a to noŋ kaŋ cine ay hima ka war hulazam. War na war hina kulu te ; za de kaŋ Bana sintin ka caram, war ma naŋ a ma ye ay do nda gorey.

- De may do no a ga goro waati kaŋ se ni go ka koy farey do, wala mo waati kaŋ cine ni koy tamo do.

- Ay ga a kabay ay bande no; ay sinda hannu kaŋ ga dira ka a naŋ hu.

Bana baaba nda na kayna naŋ go faakaara din ga no kaŋ waybora kurpe hure huwo ra ka i gar. Za a go ka, a go ka ma heri kaŋ i go ka ne. A si bay heri kaŋ nga ga ne. Da a ga du, kocciya ma koy baabo bande; ya-din ga a jamaa ga zabu. Annama, a ga hamburu wando ma si koy di a taali, wando ma si koy ka miila kaŋ kocciya gora no si ka kaanu a se. I si ne albora se kala Kayliyo.

Kaŋ Kaliyo hure huwo ra, a na Suuru gune beene, a na gune ganda. A di kaŋ wando go ka hã. A ne i se :

- Fo no war du? Bana senni no war go ka te? Zama manti ay ka hay se no war ga care marga ka salaŋ, war mana ba har ay se. Ay go ka ma heri kulu kaŋ war go ka ne.

Suuru ne:

- Bana baaba, iri si ka taali kulu ci. Cimi no, Bana senni no ay ka ka te ni gorkasino se, amma ay gonda hannu ay ma ka ka di ni zama ay si bisa ni heri kulu Bana ra. Ni de ka ti baabo. Heri kaŋ naŋ ay jin ka ka poŋo do ka ti wayboro wo faaliyoŋ ga sendi ka bisa alboro. Ay nda ni wo alboro hinka no; heri kaŋ iri te kulu iri ga faham care se de no. Wo kaŋ ay ga ba ka ti war ma ay no fondo ay ma Bana ye ay do nda goray. Jiiri hinza banda, zanka gaayioŋ si te alboro se sanday. Wo kaŋ kande ayi no-ya.

Kayliyo ne :

- Suuru, mate no ni ga te ka kocciya wo sambu ka kond'a ka ne ni ma a yaari, ni kaŋ sinda wande? Ba boro ga ba zankaa, boro hima ka fondo gana. Hala a naŋ ka ka gar arwasiize no doŋ ay ga hin ka faham ni se, amma mate no ni ga te nda wayboriize kayna, jiiri hinza ize. Da ni go ka koy farey do, mate no ni ga te a se? Wala mo ni di de no kaŋ iri si ka hawgay nd'a mate a himanda ?

- Ha'a walla Kayliyo ! Ay sinda fondo kulu ay ma wo-din ci, zama mata kaŋ war hawgay nda Bana, ba ay kaŋ ti baabo si bisa ya-din ga. Wo kaŋ se ay ka ka ne war ma a no ay se de ka ti kaŋ, ay ga ba ay ma war hulanzam nda jara zama jiiri hinza manti jirbi hinza. Wo-

din banda mo, alboro ga wayboro, Bana cine ga hin ka koy farey do. Ay mana ne mo kaŋ da ay kond'a hu, a si ye ka ka ka di war no. wo-din si hin ka te.

Bana na go ka goro, a si bay heri kulu kaŋ nga ga ne senno ra. Senno ye kurpo nda Suuru game. Suuru ne i se kaŋ nga go ka faaji de no. Da nga go farey do, nga hinne no ; da nga ka hu mo, hala ka ka sohoŋ nga hinne no. A ne kaŋ wo-din si ka nga cindi. I ma naŋ nga ma konda Bana a ma te nga se cale.

Suuru ne :

- Bana baaba nda Bana na, ay ga bay kaŋ senney wey kulu kaŋ war ci, cimi yoŋ no. Annama, war ma gune ka di mo mate kaŋ ay go ka taabi nda. Boro folloŋ goray wo bone de no. War ga bay kaŋ boro fo si yadda ka ay no nga izo kaŋ ay wono go no. Ba kaŋ wayboro no, ize de no. Ya-din ga, war ma naŋ ay ma konda wo kaŋ Irke na ay no. War ma bay mo kaŋ ba ay kond'a, a ga ka ka di war waati kaŋ a ga ba kulu.

Kayliyo nda nga wande jaŋ heri kaŋ i ga ne Suuru se. I ne a ma naŋ hala i ma soola kocciya se; ya-din ga a ma koy ka ka, ne nda jirbi yoŋ. Wo-din boŋ no i na senno gaayi. Suuru go ka fatta windo ra, Bana zuru ka ka ka koli a ga, mate kaŋ cine a doona ka te. Waati kulu kaŋ baabo ga dira kulu kala a ma a dum kala windo me.

Jirbi hinka banda, alaasar jingaryoŋ banda, Bana na kayna na kabo cendi kala Suuru hu: i ka ka sabanda baabo hun farey do. Lakkaley go kaŋ i ga kande nga izo ka

nga gar zama wo-din boŋ no i te.

Kaŋ kocciya go ka dira borey kaŋ na a gaayi yoŋ do, a go ka ma kaani zama nga baaba do no nga go ka koy ; amma, a ga bay mo kaŋ nga go ka dira ka nga caley kaŋ nga nd'ey ga horay naŋ. Zankeŋ na a dum zaati kala windo me. I ne a se a lakkaley ma keni, ngey ga hatta ka ka ka diy'a.

Bana ka hu, alaasar baana ra; a na nga baaba gar a go ka goro karga fo boŋ. Za a diy'a, a zuru ka koli a ga. A ma kaani kaŋ nga ka ngey do; amma, a ga bay mo kaŋ nga dira ka boro yoŋ kaŋ ga ba nga hala manti moso naŋ : Kayliyo izey hinne no a ga bay, za a tun ka ka sohoŋ. Nga nd'ey no tun care bande.

Kayliyo wande na Bana jiney daŋ baabo huwo ra, a na banda bare ka ye hu. Kaŋ a go ka koy, kocciya na a dum kala windo me. A faham kaŋ nga na mana ma nga dira kaani. I te moy taaci kulu waybora sintin ka hē. Bana ne a se :

- Ay na, ay ga ye ka ka , ka di ni. Ni ma si hē ni ma.

Bana sinda kala jiiri hinza kaŋ a ye baabo do nda goray. I windo mo, mate kaŋ cine kawye windey baayoŋo kulu go nda, huukoyni bobow no go a ra. Borey baayoŋo kulu care payze yoŋ no : kayne nda beere yoŋ, hasayze nda hawayze yoŋ. Hatta bi filow no boro ga sabanda windi ra boro kaŋ nda jamaa baayoŋo kulu si dumi. Ba wo-din mo, boro si du ka ne bora wo ce-waani no, zama boro ga bay de kaŋ hiijay de no kande bora windo ra.

Susubay kulu, Suuru ga nga izo tunendi jirbi, a ma nga moyey numay hala a ga hun jingara ra. Da baabo ka ka hun jingara do, Bana ma gaso kaŋ ra baabo doono go sambu ka do haro me hiyo do. Nga nda baabo no ga koy farey do; baabo ga goy, Bana mo ga nga horay te. Suuru ga di nga izo yoŋo ga a no gaabi ka tonton hala manti moso.

Da alaasaro ga ba ka to, Suuru ga nga goyo gaayi, nga nda Bana ma hure ngey hiyo ra. Manti hala hu no i go ka ye ka ka : waati din cine no i ga koy tam. Ba kaŋ Suuru ga mo fari nda hayni fari daŋ, hatta ka ka hatta, a ga tam. Manti hala sorko no: borey din dumo no kaŋ ga tam ngey ma du heri kaŋ ga na hinne se. A ka ka gar mo Bana ga ba hamiisa gumo.

Da i tam ka du kayna, i ma ye ka ka hu. Hamiisa kaŋ i du, i si a no kala Suuru gorkasin fo se: Gayka manti kala wayboro no kaŋ kurpo bu ka dira ka naŋ a se ize wayboro hinka. Gayka ga Suuru hamiisey ta ka hina. A ma ka nga izey se, a ma Suuru nda nga izo ba ka, wo kaŋ cindi a ma a zaban windo borey se.

Gayka ize wayboro hinkaa din ga zeena Bana kayna. Waati fo yoŋ, i ga ka ka a ce ngey ma koy horay. Ya-din, ya-din kala i doona care gumo. Kala a to noŋ kaŋ Bana ga ba kani i do. Han kaŋ se Bana nda nga baaba mana koy fari, a ga hatta ka koy Kayliyo windi ka di borey kaŋ do a beeri. Wo-din ga kaanu na kayna din se, a ga kaanu mo Kayliyo se.

Jiiri ga bu, jiiri ga tun, kala Bana ka ka te jiiri

way cindi iddu. Sohoŋ wo nga no ga nga baaba ŋaarey te: a ma doono duru, a ma hawro te. A si koy baabo bande farey do koyne. Baabo ne a ma sobay ka goro hu ka hawgay nda nga ŋaaro.

Gayka ize wayboro hinkaa mo go windo ra, ngey nda Bana yoŋ go care bande waati kulu. I go care se sanda de kayne nda beere yoŋ. Za kaŋ Gayka kurpe bu, a mana du baakow koyne, zama a kurpe hinkanta no-ya kaŋ bu, boro kulu nda nga baaba no. Borey ga ne mo kaŋ, wayboro kaŋ gorkasiney bu hiijay si boori: da boro na hiiji boro mo ga bu de no.

Bana nda Gayka izey din doona care kala boro kaŋ si bay ga miile ikulu ŋa fo baaba fo. Wo-din mo kulu Gayka no na a te, zama a gonda heri kaŋ ra a ga ba nga ma Bana daŋ. Da a ga du, Bana baaba ma nga hiiji, ngey zankey ma du ka te ifo. Wo-din banda, za kurpo bu ka ka sohoŋ, nga no go ka nga izey jare. Kocciyey gonda baaba beere yoŋ, amma ikulu si zankey ciine ra zama i ga miile kaŋ i ŋa ka ngey kayne wi.

Gayka lakkalo go za gayyoŋ Suuru ma ka ka nga hiiji. Za kaŋ Bana ye ka ka windo ra no a miile kaŋ wo-din ga te. Sohoŋ binde, jiiirey go ka koy, a ga ba ka to noŋ kaŋ a ga fatta hayyoŋ: da wayboro bisa jiiiri waytaaci, a ga miile kaŋ boro kulu si nga hiiji, zama nga si du hayyoŋ se.

Han fo bine, Gayka na Bana ce nga huwo ra, alwaati kaŋ boro kulu si no. A ne a se:

- Bana, manti taali fo se no ay na ni ce ; senni fo de no go ay bino ra za gayyoŋ, senni kaŋ ay ga miila kaŋ a ga kaanu ni bumbo se. Da ni gune, jiiiri yoŋ ne kaŋ ay zankey baaba te ka si. Ya-din no, za ni ka anduŋpa yoŋo waate, ni ŋa koy ka tu nga Koyo se. Han din ka ka sohoŋ, ni baaba hinne no go ka nga baahuna te. Ay mo ya-din da. Za ni ka windo ra ka ka sohoŋ, ni nda ay zankey no go care bande waati kulu. Boro kaŋ si bay ga miile kaŋ war kulu ifo. Boro kaŋ si bay ga miile kaŋ ay ti ni ŋa, Suuru mo ti ay zankey baaba. Da ay ga du, iri ma te heri kaŋ ga naŋ wo kaŋ borey go ka miile din ma te cimi. Ay ga bay kaŋ ni baaba si heri kulu genji ni se, wo-din se no ay ka ka ni hã ni ma koy ka diy'a ka ci a se wo kaŋ ay ga har ni se wo: a ma ka iri ma gorkasinay. Da Irke na hayyoŋ daŋ iri game, ni ga du kayne yoŋ.

- Ay ŋa, wallaahi senno kaŋ ni ci wo, ay bumbo na a miile za gayyoŋ. A sinda sikka kaŋ da war boro hinkaa gorkasinay, hero gonda donganay iri kulu se. Amma da ay ga du, ni ma di ay baaba ka ci a se ni bumbo. Ay si hin ka senno wo dumo har a se. Amma a ga kaanu ay se hala a yadda.

- Da ay na ni ce ka senno har ni se, manti kala zama ay bumbo si hin no ka a har a se. Ay ga miile mo kaŋ boro kulu si koyro wo ra kaŋ se a ga hangan ka to ni. Ay ga bay kaŋ waato kaŋ ni ŋa te ka si, borey te heri kulu, jiiiri hinka banda, a ma gorkasinay, a wenji. A ne

borey se kaŋ nga si hin ka hiiji, amaanaa kaŋ go nga nda ni na game ra se. Ay ga miile kaŋ wo-din ti mafaaro kaŋ naŋ a go mata kaŋ ni beeri ka saband'a. Wo-din banda iri naamey ra, wayboro si hin ka ne alboro se a ma ka ka nga hiiji, ba waybora ga baar'a ka bisa. Alboro no ga di wayboro kaŋ nga ga ba, a ma borey donto a ga. Wo kaŋ ay ga ba ni ga ka ti ni ma diy'a ka a hã. Manti za ni nd'a di care no ni ga ne a ma ka ka ay hiiji ; ni ga carmay ka a hã hala a mana hima a ma hiiji ka di hala a ga du ni se kayne. Boro kulu no ga ba nga izo se kayne. Da ni ma kaŋ a gonda hannu, ni ma ay faakaaray te a se.

Bana fatta, kala a sabanda baabo hun farey do. A na a kubay ka jiney ta a se. A na a fo nda goy, a koy nda jiney ka daŋ huwo ra.

Ciino ra, a windi ka ka baabo do, sanda boro kaŋ ga ba nga ma salaŋ boro se. Bino mongo, a ye ka fatta. A koy Gayka huwo ra ka nga caley gar. I faakaaray kayna, a ye ka ka baabo do. Baabo na hã heri kaŋ se no a go ka koy ka ye. A na a hã hala heri fo no a ga ba. Bana ne kaŋ nga zaara fo no nga ka ka sambu, zama yeeni no go.

Wo-ne kulu, Gayka go taray ka kocciya batu, ka ma heri kaŋ baabo ga ne. Sokoko kaŋ i soote. Heri kaŋ boro ga ba, kaŋ boro fo ne nga ga boro ga boro ma duw'a! Kaŋ Bana ye ka ka, Gayka na hã heri kaŋ baabo ne. A ne nga mana du bine kaŋ har a se.

Bana ga bay kaŋ nga baaba si heri kulu genji nga se. Amma, mate no boro ga te

ka ne boro hayra se a ma ka ka koy gorkasinay, hayra kaŋ ne nga si hiiji amaanaa kaŋ go nga nda boro na game ra se. Lalle mo a ga nga baaba ma gorkasinay. Nga ma du kayne yoŋo din ga kaanu a se hala manti moso. Amma, a si bay mate kaŋ no nga te ka senno har nga baaba se; a si ba mo a ma di nga taali.

Kaŋ susuba to, Bana biya ka ka nga baaba do ka a kani baani. Za a sintin ka te hondiyow no a si ka keni ngey do. Nga nda Gayka izey no ga keni, Gayka huwo ra. Kaŋ a ka ka baabo kani baani, a ga a gunne, a si bay mate kaŋ no nga ga te ka senno kaŋ go nga bino boŋ har a se. A na hoobo sambu ka fatta, ka do haro me, ka koy hari guru. A ye ka ka, a na doonu diibi nga baaba se. Han din wo Suuru si ka koy farey do. Kaŋ a na doono haŋ ka ban, a taŋ ka keni daaro boŋ. Goyteeri kaŋ si hulanzam da goy go no, da a du hulanzamay, a ga tar ka jirbi. Suuru keniyoŋo nda a ma jirbi yoŋo kulu care bande no. Bana na hayni ka gaasi ra ka koy ka sintin ka a sosobu. A ka ka gar Gayka izey mo na ngey hayno kaŋ i ga te doonu ka taray, i na care kubay miliya beero kaŋ go windo ra cire. Han din zaariŋo kulu, Bana go de boro kaŋ sinda baani: a ga-hamo ga tiŋ a ga. A si bay mate kulu kaŋ no nga ga te ka senno din har nga baaba se.

Da baayon, alaasaro jingarobanda, baabo ga koy tam ka di hala nga ga du heri kaŋ i ga te hoy. Kaŋ a hun jingaray, a ka ka Bana gar a go ka goro huwo ra daaro boŋ, boŋo go singante. A ne se :

- Fo no du ni kaɗ ni go ka boɗ singi ?

- Samay de no ay baaba !

- Manti samay ke, ay mana bay ka di ni ma ka ka goro ne-wo, huwo wo ra, ka boɗ singi ya-cine! Wala boro fo no na heri fo te ni se ? Salaɗ ay ma ma !

- Manti taali fo kulu no, senni fo de no ay ba ay ma ni hã !

- Wo-din se no ay go ka di za bi ni go ka siw-siw ! salaɗ ka ka, hala heri kaɗ ay ga bay no, ni ga bay kaɗ ay ga a har ni se.

- Manti senni zeeno no bo ay baaba, senni no kaɗ ay si bay hala ay na har ni se, hala a ga kaanu ni se wala mo a si kaanu ni se. Hay fo ! heri fo de no ay ga ba ni ma te, amma ay si bay hala ni ga a te ba ay se, zama ay ga tammahã kaɗ a si kaanu ni se.

- Bana, ay ize kaasa, heri kulu si no andunno wo boɗ kaɗ ni ga ay hã, kaɗ go ay hina ra, kaɗ ay si te ni se. Ba ni ne ay ma ay hundo ka ni se, ay ga te, da a ga kaanu ni se.

- Ay baaba, ay si bay hala ni ga wo kaɗ ay ga ba ka ni hã wo te ay se. Ay gay ka ma no kaɗ ni ne ni si a te kala ni ma bu !

- Si senno kukendi ay se Bana, ci ay se ay ma ma ma heri kaɗ ni ga ba ay ga.

- Wo kaɗ ay ga ba ni ga de ti kayne. Senno me de no-ya. Ay wo ke, da ay ga du ni ma tun ni seeni jina din boɗ. Ba i ga ne amaana, ni na amaana toonendi zama jiiiri marje ne kaɗ ay na te ka si kaɗ ni mana gorkasinay.

- Bana, Wallaahi ni kande senni. Ni bay kaɗ za

gayyon no borey go ay bande ka ne ay ma hiiji, ay wenji. Mate no ni ga te ka ne ay se honkuna ay ma gorkasinay ? Ni ga bay heri kaɗ se mo ay ne ay si gorkasinay ! Ifo de, amaanaa kaɗ naɗ ni kaagey na ni na hiijendi ay se. Ithinkanta, da ay gorkasinay honkuna, ay ga bay kaɗ bora si ba ni sanda de nga bumbo ize.

- Ay baaba, bora kaɗ ay ga ba ni ma gorkasinay din si hin de ka jaɗ ka ba ayi. Wo-din banda, ay walla ga ba kayne.

- Ya-din ga, da ay faham ni se Bana, ni na ni bora suuban ba hala ni ga ka ka senno wo toonendi ay do. May no ni lakkaley ra ay hima ay ma gorkasinay ?

- May kala iri na kaɗ iri nd'ey go windi fo. Ay si kala Kattuuma na ga.

- Hã'ã, Bana. Wo-din si hin ka te ! Wo kaɗ ay ga hin ka te ni se ka ti gorkasinayyongo, amma bora kaɗ ay ga gorkasinay manti ni no ga a suuban ay se. Han kaɗ hane ay di ay bora kulu ay ga te wo kaɗ ni na ay hã. Fatta ka sobay ka koy ni goyey te ka fanda ayi.

Bana fatta ka nga ma sambu ka koy a dasa. A na nga caley gar i ga ba ka ban. Da manti kaɗ i na a ga, doɗ han din a hawro si tar ka hun.

Bana nda baaba faakaara din na baabo futendi jirbi yon: a te jirbi yon kaɗ a si ba nga nda nga izo ma care kubay huwo ra. A si tar ka a ce soko fa a ma a donto. Bana mo si gaaru a se, zama a ga bay kaɗ ba kaɗ a yadda nga ma gorkasinay, bora kaɗ nga

suuban a se din, a si ba nga ma a maayo.

Jirbi ga bu jirbi ga tun, kala hebu hinka. Waati kan i kubay nda care huwo ra kulu Bana ga miile kan nga baaba nan ga ne nga se to ay yadda ni senno ga. A ka ka gar baabo wo si kala laasaabu nda laasaabu ra. A go ka nga boŋ hã heri kan koyra borey ga ne hala nga ne Kattuuma na no nga ga ba gorkasinay se, bora kan nga nd'ey kulu windi fo. A ga kurŋo bay hala manti moso. Ya-din mo no Kattuuma na ga wando bay. Amma hero kan go ka a taabendi ka ti kan Kattuuma na ga zeen'a jiri hinka wala ihinza cine. Mate no alboro ga te ka wayboro kan nd'a kulu jiri fo hiji, soko fa wayboro kan ga zeen'a.

Suuru nda izo faakaara te hebu hinza, a mana tu a se. Han fo bine, Bana na nga baaba gar huwo, cirkosay waate. A ne a se :

- Ay baaba, ay ka iri ma senno kan iri sintin din kokay. Mate no?

- Ay izo, ay si ba ni ga gaaru-gaaru ay se. Ni ma te heri kan ga ni gune.

- Ay baaba, ay si miiri ne-wo da manti ni ci ay se wo kan go ni do.

- Sanda mate ?

- Ay ga ba ay ma bay hala ni yadda wala ni mana yadda wo kan ay ne.

Suuru na nga boŋo singi, a na nga kabe hinkaa ka a di. A ne nga boŋ se kan wallaahi Bana barmay, kan ga nan zanka ma ka ka kay ka salan nga baaba se sanda de a wadde. A si hinka ka kaati a ga, zama a ga baar'a kala a si bay mate kan

nga ga te. A na bino nan ya-din da, ka ne a se :

- Ay izo, ay di kan ni tun de ni ma ay dan heri kan ay si ba ay ma te ra. Wo kan ay ga ne ni se ka ti da gorkasina wo mana te mate kan ay ga baar'a kulu ni ga di ay taali. Heri folloŋ se no ay yadda ay ma a te, kan ti kan ni ne ni ga ba kayne. Ay ga naaray Irke ga a ma ni no kayne gorkasina wo fonda ra.

- Ya-din ga, ay baaba, ni yadda ? Ni ga te wo kan ay na ni hã wala ? Ay ma koy ka senno har Kattuuma na se ?

- Kay jina, ay izo. Lalle ay yadda, amma wo kan cindi manti zanka senni no. Nan ay no ga wo kan cindi te, zama albeeri senni no. Nan hala ay ma koy di allbeerey ka har i se. Ni ma si har boro kulu se jina.

Bana yadda, a zuru ka fatta huwo ra. A ka ka sabanda Kattuuma na mo go taray ka a batu. Za a diy'a no bino kaanu: mate kan Bana go ka farhã nda din, boro kulu no ga bay kan a du wo kan a go ka ceeci. A ka ka goro Kattuuma na jare ga, ka ciinay a se. A ne a se a ma si nan boro kulu ma bay, nga baaba yadda amma a ne kala nda nga di nga wane albeerey.

Jirbi yoŋ bisa, Bana nda nga baaba senno banda, Suuru nda Kattuuma na gorkasina te. Albeeri hinka hiijay sinda dorendi fo: i na koyra albeerey marga, alfagey ta alfaatiya, i na hiija haw. Kattuuma na na nga jiney sambu ka ye Suuru huwo ra, a zankey nda Bana mo goro hu fa ra.

Waato kan Bana baaba mana Kattuuma na

gorkasinay, a wane ize-wayey no ga a huwo goyey kulu te a se. Amma za kaŋ hiija te, barmayyon hure goyey ce-dirawo ra: goyey baayonjo kulu Bana no ga i te. Nga no ga hayno kaŋ i ga te doonu duru, nga no ga ma kaŋ i ga te hawru safa, a ma a dasa. Ya-din, ya-din kala konda wane ize-wayey hun goy kulu teeyon.

Heri kaŋ na wo-din te mo ka ti kaŋ Bana ma gorkasina din teeyonjo kaani kala goy kulu kaŋ i ne a ma te, a si nga boŋ hã hala nga hinne no hima ka a te, wala nga nda caley goy no. Za mo bo no a ga tun ka sintin goy, kala almaarin a go a ga. Da heri fo muraadu no Kattuuma na te kulu Bana de no a ga ce ka donto.

Suuru nda Kattuuma na hiija jiiri fo banda, i mana du hayyon. Alhaali ga mo, waybora si yaari. Bana kaŋ ne nga baaba ma a hiiji nga ma du ka du kayne sintin ka nga boŋ hã hala manti waybora si hay no koyne. A sintin ka koyra albeeri fo yon hã jiiri marje kaŋ no go waybora se. A bayra ra, da wayboro to jiiri waytaaci alhaali, ifo yon si ye ka du hayyon.

Bana bino sintin ka hasara. A si bay mate kaŋ no nga ga te. Wo kaŋ hẽno baabo te no ga ba ka te. A na Kattuuma na gorkasinay ka miile nga ma du nga izo se kayne, amma hala ka ka sohoŋ heri kulu mana te. Kaado senni ra no i ga ne, hero kaŋ se boro na ni na neere, da ni mana duw'a, mursay beeri te boro se. Bana mana du kayno kaŋ se a ne nga baaba ma gorkasinay, a go mo sohoŋ nga

hinne no ga huwo goyey kulu te. Waybora wane ize-way hinkaa si heri kulu te kala keniyon, kala jirbi. May do no a ga koy ka hẽ; manti baabo ya!

Jiiri hinka ne kaŋ Suuru nda Kattuuma na gorkasina te amma wo kaŋ naŋ Bana baaba hiij'a mana te; a si ka di a wane alhaali mo. Bana kaŋ naŋ hiija te mo, zaari kulu kaŋ bisa, a go ka taabi de ka tonton no: a to noŋ kaŋ hu goyey kulu nga hinne no go ka i te. Baabo go ka di heri kaŋ go ka te amma a mana bay ka salaŋ.

Susubay kulu, da a biya ka tun, a ga nga goy-jiney sambu ka koy nd'ey hiyo do. Da a koy farey do, kala alaasar baano da a ye ka ka. Da baayon, ba hala a ga ye ka ka hu, a ga koy tam ka du heri kaŋ i ga te hoy.

Han fo bine, Bana baaba du kayrow beeri fo tamo do. Alaasar waate a ka hu; a zigi nda jiney jarey, a dira ka hamiisaa naŋ hiyo ra. Kaŋ a ka hu, a ne wando se a ma ne zankey ma koy hamiisaa din sambu. Kaŋ Kattuuma na fatta binde, a na zanka hinzaa kulu gar taray: ize-way hinkaa nda Bana. A ka gar Bana wo go ka goy. A ne a se a ma goyo din naŋ ka koy kate hamiisaa kaŋ go hiyo ra. Bana na taasa beeri fo sambu ka do haro me.

A ka ka sabanda kayraw beeri no baabo tam ka du. A hure hiyo ra, nga ma kayra din sambu, kala a ma senni. A miile ba boro fo no go nga banda kaŋ go ka salaŋ nga se. A ma i ne :

- Si ay sambu, ay naŋ. Da ni na ay ye haro ra kulu ni ga ma kaani.

A zogo beene nda ganda, a mana di boro kulu. A na kabe dan ka ne nga ma hamiisaa sambu, kala a ma senni zeena koyne. A kay siw ! Mate ? Hamiisaa no ga salan! A si hin de ka te ! Sorro hinzanta kan a ne nga ga hamiisaa sambu, a di kan a ga tin hala manti moso. A faham kan hamiisaa de no go ka salan nga se. A ne nga boŋ se cimi no wo kan borey ga ci, kan ti heri go hari ra kan manti kaaray nda banja.

Isaa ce borey annaamey ra, i ga ne kan heri kan go isaa cire ga ba nda wo kan go labo boŋ. I ga ne kan koyre yoŋ bumbo no go isaa cire. Da zankey koy hooray haro ra, i ga ne i se i ma ngey boŋ lakkal zama mate kan heri henno go haro nda, ya-din mo no heri laalo mo go no. Nongu yoŋ go no kan, waato kan alsilaamataray mana ka, iga ba alman yoŋ wi ka sarga jiiri kulu, heri kan ga nan koyra borey ma wa nda haro wane heri futey. Ya-din mo no, i ga sargay yoŋ te, ngey ma du ka du isaa wane albarka.

Kan Bana na kabe ka hamiisaa ga, hamiisaa ye ka ne a se a ma batu alzumay hane, waati kan cine borey koy zumma do, de a ma ka ne-wo, ne kan hiyo go. Wo-din banda, da a zigi, da i na a ha hamiisaa, a ma ne kan nga mana a gar hiyo. Hamiisaa ne da a yadda nga senney wey kulu ga, kulu a ma nga sambu ka ye haro.

Bana binde na nga bino nan, a na kayra sambu ka te sanda nga ga a leele haro ra, de a na kabe ka a ga: kayra

koy. Bana na nga fonda sambu ka ka hu.

Kan a ka hu, konda na ha hamiisaa kan a ne a ma koy sambu. A ne :

- Ay mana ham kulu gar hiyo ra. Salla boro fo ka diy'a ka a sambu ba hala ay ga to haro me.

Bana baaba kan go huwo ra go ka ma heri kan i go ka ne; a fatta ka ka. A ne:

- Ni ne ni mana hamiisaa gar hiyo ra ? Wala manti ya-din no ay go ka ma?

- Ay baaba, ay mana heri kulu gar hiyo ra.

- Manti ya hamiisaa din cine no boro fo gar hi waani ra ka sambu. A si hin ka te boro fo ma kayra din cine gar hi ra ka sambu. Ni bay mo kan no-din no ay doona ka hamiisaey nan.

- Ay baaba, kan ay koy hiyo do, ay mana hamiisaa kulu gar a ra. Ni ga bay kan zanka fo yoŋ go no kan kabey ga kursu. Heri kulu kan i di, i si bisa a ga.

- To! Sohon kay iri ma nan senno, zama hamiisaa din manti boro kulu no ga diy'a ka bisa a ga. Sobay ka koy ka hure ni muraadey ra.

Bana na taasaa jisi, a ka ka hinjo sambo ka ma kan a dira ka nan humburo ra safa. Ba kan i na a donto, Kattuuma yoŋ mana lamba a jiney ga, soko fa i ma ma safa. Za Bana baaba na i na gorkasinay no Kattuuma nda nga beere na ngey boŋ ka goy. Hatta bi filow no i ga bokoti sambu ka koy haro me ka hari guru.

Wo-din kulu si ka doru Bana ga to kan waybora kan nan a na nga baaba ka nga senno boŋ mo ka ka konn'a hala manti moso. Bana na nga

boŋ hã heri kaŋ se no waybora kaŋ waati din a ga ba nga gumo, a ma konno nga sanda boro kaŋ na boro wi boro se. Da Kattuuma ŋa ga salaŋ Bana se, boro ga miile ba hala a ga ba ka a kar no. A ga seri a ga, a ga kaati a ga. Bana baaba bayray ra mo no wo-ne kulu go ka te; amma albora si ne heri kulu. Boro ga miile ba i na a miyo haw no.

Bana sintin ka ne nga boŋ se kaŋ cimi no senno kaŋ kaadey ga ci, kaŋ i ga ne beriyo kaŋ boro ŋaayendi de no ga ceeci nga ma boro zeeri ka wi. Wala mo iri ma ne bora kaŋ se boro na gomni beeri te de no ga bare ka te boro se iberi.

Amma da boro laasaabu a boori, boro ga faham heri kaŋ se Kattuuma ŋa si ba Bana ka daŋ safaray ra: kocciya ga boori nda a wane izey kulu, a te ga-kuri nd'ey, a te sorho nd'ey. Ciini kulu mo, arwasu kulu kaŋ ka i windo ra, a sinda sikka kaŋ Bana de no a ka ka hã. I boro hinzaa mo kulu no to hiijay zama kawye ya, ize-way kaŋ bisa jiiri way cindi iddu cine, boro fo yoŋ ga miile kaŋ a ba je.

Arwasey kaŋ ga ka baayoŋo sintin ka baabo hamburendi. Da boro gonda ize-way henno, boro kulu dumi-dumi no ga ka ka boro hiire baani. Bana booro nda a ga-kuro na a to noŋ kaŋ koyre waaney ra no arwasey ga hun: arwasu yoŋ ka ka hun koyre yoŋ kaŋ go Gala se kilo way cindi gu cine, i ma ne maayo de no ngey ma ka ka. Da ize-way te baakow bobow, a hayrey hima ka hamburu, zama a hiijay ga gaabu. Kawye gonda alaada fo kaŋ ti hondi si hin

ka me ka ka ne arwasu se nga si baar'a. Kala de carmay ra, a ma heri fo yoŋ te kaŋ ga naŋ arwaso ma bay kaŋ a sinda nga muraadu.

Bana gonda jiiri way cindi ahaku, a waddey baayoŋo kulu sintin ka hiiji, amma nga wo i mana kande a se ba suuji. Hero ga maamaacendi zama boori go, ga-kuri go, lakkal binde do hare a sinda wadde. Koyra albeerey kulu no ga a sifa nda wo-din. Albeeri kulu kaŋ a di jarow go a se no a ga ta a se. Wo-din banda, saafuney nda jiyey kaŋ arwasey go ka kate a se, baakasina fonda ra, ikulu no a ga zaban windo albeerey se. Ya-din no hondi hima a ma te, i koyra ra.

Wo kaŋ se no a mana du boro kaŋ ga kande a se suuji ka ti, arwasu kulu kaŋ ne nga baar'a, da arwoso koy ci nga hayrey se kulu i ga ne a se hala a gonda hina kaŋ go kocci henna din hiiji: ifo de, a suuji nooro ga ba, ya-din mo no a gaayi yoŋ si faala. Da wayboro ga boori mata kaŋ cine Bana ga boori nda din, kala boro ma soola. Waati kulu no boro ga di boro fo kaŋ ga cabe boro se kaŋ nga ga baar'a ka bisa boro.

Suuru kaŋ ti Bana baaba sintin ka hamburu arwasey ma si koy ka nga izo safar. Zama arwasu yoŋ go no kaŋ da i ma bora ma, i si ka a ga kabe koonu. Suuru sintin ka koy alfagey do ka ŋaaray Irke ma nga izo hallesi. A si bay kaŋ da Irke ban ka yadda boro se, taka-heri kulu no si hin heri fo ka hasara boro se.

Kaŋ alzuma to, Bana batu hala zaariŋo kay, waati kaŋ cine borey ga koy zumma. A

fatta, a mana har boro kulu se noŋ kaŋ nga go ka koy. A do haro me. A ka ka sabanda nga baaba hiyo ra jinay yoŋ kaŋ go ka haw zaara kaŋ ga ŋalaw gal-gal ra. A hure hiyo ra, a gungum ka ne nga ma zaara hawanta sambu. Hala ba kabo ga tuku jiney din ga kulu a ma boro fo jinde. A ne a se:

- Bana, ni se no ay kande jiney wey. Ikulu ni wane yoŋ no. Ni ga di taami cale hinka i ra. Da ni koy hu, ni ma si yadda boro kulu ma di ni jiney wey. Ni ma batu hala ciino ma hure, waati kaŋ cine i na saafu jingar, ni ma koy jingara bande ka taami cale fa jindow a ma kaŋ jingara windo ra. Da ni na wo-din te kulu ni ma si ye war do. Ni ma koy keni koyra ra ka batu hala suba. Ni ga di heri kaŋ ga te.

Kaŋ Bana zigi, a bisa ka koy ŋa kayna din kaŋ na gaayi do. A ne i ma nga jiney jisi nga se hala nga ga koy dontay fo te ka ye ka ka. A ne boro kulu ma si i feri. Wo-din banda no a ye ka ka hu. A batu hala i na saafu jingar, a koy ka taami cale fa jindow jingara windo ra.

Ba hala a ga dira hu, a ne nga baaba se kaŋ nga si keni kala ŋa kayna din yoŋ do. A ne kaŋ nga ga koy faakaaray i se, zama nga gay ka fay'ey.

Taamo jindowoyo banda, a ye ka ka nga ŋa kayna yoŋ do. Nga nda zankey hanna ka faakaaray kala ciino bi, i koy keni. Han din ciino, Bana mongo ka jirbi; a go ka batu heri kaŋ ga te taamo jindowoyo banda. Gomni no a ga ba ka du wala mo heri

laalo fo no ga ba ka duw'a ? Da gomni no, fo no a ga hin ka te ? Hambagar, kayno kaŋ a mana du hala ka ka sohoŋ no Irke ga ba ka samba a se. Wo-din ga kaanu a se hala manti moso. A ga bay kaŋ da Irke tun a ma boro gomni, heri kulu no si a genji. Da a ga du, Irke ma te heri kaŋ ga naŋ a ma du kayne.

Heri fo mo go no kaŋ ga kaanu a se gumo. A gonda jiiri way cindi ahaku haraŋ: ya-din ga, a to hiijay. Lalle a gonda baakow bobow, amma a si bay mate nga ga te ka suuban. A ga ŋaaray Irke ga, a ma suuban nga se ihenno.

Bana hanna ka miile, kala alfazar a mongo ka kirbi. A sintin ka dusungu kayna kala a ga ma laadano na jinde daŋ: susuba jingaro caayoyo no go ka te. Ya-din ga, a ma si keni koyne zama a hima ka tun ka jingar.

Kaŋ laadano ka ka ca, a hure jingara windo ra, a dira kala a ka ka to nongo kaŋ a ga kay ka ca. A na nga jindow faaru kayna, a sintin ka ca: Allaahu akbar, Allaahu akbar. Hala a ga zumendi kulu a di kuba ra heri fo kan ka ŋaala gal-gal. A si bay nga naŋ ga caayoyo gaayi ka koy di heri kaŋ no, wala mo nga ma naŋ hala nga ma ca ka ban. A na nga bino nan ya-din da ka ca ka ban. Amma, za a ca ka ban no a zuru ka koy di heri kaŋ no ga ŋaala kuba ra. A ne nga boŋ se:

- Naŋ ay ma ŋaala ka koy ka di heri kaŋ no za borey mana ka. Hambagar Irke no hongu ay ga ka samba ay se heri kaŋ ga ay ka talkataray beero wo kaŋ ra ay go.

Laadan zuru ka koy, kala a ka ka sabanda taamo kan Bana jindow no. Taamo ga naala kala a ga moy goru. A na a sambu, a ga a gune ka koy, a ga a gune ka ye. Taamo mo, taami kayna no kan si te alboro kan gonda ce beeri se. Za a na taamo sambu no a bay kan a ga kayna nga se. A sintin ka taamo cale fa gune. Guneyojo din ra no a go kan alboro hinka fo salam ka hure jingara windo ra. A ma i jindey, a na taami cale fa guneyojo nan zama a mana salaati dan jina.

Kan laadan mana bay borey din kaayojo ga se, a mana du ka ba taamo tugu. A ba no nga ma a dan nga ziibaa ra. Boro hinkaa kan hure din mo diy'a. A ne nga ga mooru ka bisa i ga, boro fa ne a se:

- Laadan, fo no ni se wo kan ga naala sanda ura ?

- Manti heri kulu, taami cale de no kan ay di a go ka furu jingara windo ra, ay mo na a sambu, ay ga ba ay ma koy ka a furu.

- Iri ma di mate kan a ga himanda. Ay wo mana bay ka di taami kan ga naalayajo wo dumo te.

- Nga ne-ya.

I go faakaara din ga no kala boro taaci fo mo hure jingara windo ra. Sohoj ya borey te ngey boro iyeye. Alboro fo ne laadan se a ma koy ca, a ma koy salaati dan za alwaato mana bisa. A ne da borey jingar ka ban, a ga di heri kan no a kumna. Laadan koy ka ca.

Waato kan i jingar ka ban, a na taami cela sambu kala liiman do. A ne kan jingara ra no nga na a gar.

Lalle mo a si hima taamey kan dumo ngey doona ka di. Liimam ne nga ga miile kan taamo din hima i ma a gune a ma boori. Manti yaamo se no ngey na a gar jingara ra.

A ka ka sabanda koyra Bonkoyno go jammaa ra. A ne i ma kande taami cela nga ma di. I na dan kabo ra. Waato din cine, tara sintin ka henen. Boro ga di ga boori. Borey sintin ka care ha taami kan dumi no taamo wo, mate kan a ga naala nda.

Da boro na a gune a boori, boro ga bay kan a si te borey kan go jingara ra ba ifo se. Da a mana kayna bora se, kulu a ga kankam bora se. Bonkoyno ne to, i ma nan hala tara ma henen ka boori, de i ma ne koyra borey se i ma care margu nga windo me, i ma du ka bay boro kan wane no taamo. Kan wayna koronj, koyra dondonkaro na hara sambu ka fe koyre me a me ra ka ne :

- He-e, alsilaamey, Bonkoyno ne i ma ne war se kan aru ga way ga, zanka ga albeeri ga, boro kulu kan go Gala koyra ra honkuna zaari, bora ma salle ka ne nga windo me, batama beero ra, nga gonda borey se senni beeri fo.

Hala a ga te kayna kulu jamaa marga Bonkoyno windo me: jamaa baayojo kala boro ga miile ba hala jingar hane no. Ba kan goy waate no, albeerey kan go jingara waato kan i di taamo ba ifo mana koy farey. Ba hala dondonkaro ga hara kar ka fe, senno go koyra ra. Borey kan na alfazaro jingar jingara ra no na alhabaaro toonendi boro bobow do.

Bonkoyno ka ka goro nga konje beero ra, liimam go ka goro a jare ga. I kande taamo ka jisi Bonkoyno jine, karga fo boŋ. Taami kaŋ ga naala kubay ra kaŋ adduha wayna din go ka kar, naalayogo laala kala a ga moy goru. Taamo ga boori kaŋ boro kulu ga ba i ma ne nga wane no. Amma ba i na a no boro se, boro si hin ka a daŋ zama a sinda cale. Boro cindey sintin ka ne ura no i na a te nd'a. Ya-din ga, ba boro si a daŋ, boro ga hin ka a soogo ka neere, neereyoŋ kaŋ ra boro ga du nooru bobow. Boro yoŋ sintin ka di fondo kaŋ ra ngey moori nda talkataray ga ban..

Waato kaŋ jamaa sintin ka ba, kaŋ de Bonkoyno di kaŋ nga koyra borey baayogo kulu ka, i ne borey ma laaye kaŋ ga naŋ boro kulu ma taamo daŋ ka di hala a ga te nga se. Borey laaye; i sintin ka taamo si ifo-fo. Boro fo yoŋ za i ka ka kay no i ga ne i ma bisa zama alhaali ga i cowey beeri nda taamo. Zankeŋ kaŋ mana to jiri way wo i na i baayogo kulu ye kambu ga, zama ngey wo taamo beeri i se, ba diyoŋ ga.

Za susuba guru yagga kaŋ jamaa margu Gala Bonkoyno faadaa ra, i go ka taamo koyo ceeci, kala sohoŋ ya wayna korog: cirkosay waate no ga ba ka to, i mana di taamo koyo. Boro kulu kaŋ ne nga cowo jisi taamo boŋ no heri fo ga a ton cowo ga. Bora cowo ga a kaaji kayna-kayna. Taamo sintin ka borey hamburendi. Senno ka ka say koyra me a ma ra. Koyrey kaŋ ga Gala windi borey sintin ka ka, zama alhabaaro to ngey mo

do. Borey ma kaŋ dobo nda maamaaci fo no go ka te Gala.

Kaŋ zaarigo kay, wayna sintin ka hottu, Gala Bonkoyno ne i ma alfagey ce nga se, i ma taamo gune nga se a ma boori. Alfagey na care margu, taamo go i gamo ra. Boro kaŋ gonda nga bayray kayna kulu ma salaŋ: alfagey kulu laasaabo ka ti taamo boro fo se no i na a samba. Taamo si te boro kulu mo se kala de bora din. Bora mo si kala de Gala koyra ra. Alfagey ne mo kaŋ ngey ga tabbatendi kaŋ wayboro wane no, wayboro kaŋ mana bay ka hiiji wane no.

Sohoŋ kay borey sintin ka care gune. I bay de kaŋ hondiyow fo de se no i na taamo din samba. Amma may ti bora kaŋ se i na a samba? May ka a samba a se?

Heri kaŋ go ka borey kulu maamaacendi ka ti taamo naalayogo nda a takaro : ba borey kaŋ doona ka koy labu waaney ra (sanda Gaana, Kodduwaaru, Naajirya nda WKC) ne kaŋ ngey mana bay ka di taamo din dumo.

Aluula jingaro ka ka to, i mana di taamo se ke. Bonkoyno laasaabo ga, a koyra borey kulu ka ka taamo si ifo-fo. A mana bay kaŋ Bana si jamaa din ra. I ne to i ma laasaabu windi ka ka windi, ka di hala borey kulu ka wala i mana ka. I go wo-din ra no boro fo ne nga mana di Suuru ize-wayo: Bana si borey kaŋ yoŋ na taamo si ra.

A ka ka sabanda Bana go nga na kayna koyre. A go ka hayni duru. A jiney kaŋ a di haro me (taami cale fa nda bankaarey) kulu go huwo ra ka

jisi noŋ kaŋ boro kulu si diy'ey.

Senney kaŋ hero kaŋ kande jiney har a se ra, i ne a ma si koy jamaa ra da manti i ka ka a ce no. A ma goro hala boro fo ma ka ka ne i go ka a hã. Waati din a ma nga jiney kulu sambu ka koy nongo kaŋ borey marga. Wo-din banda, a mana hima a ma ci boro kulu se heri kaŋ nga di haro me.

I ne Bonkoyno se kaŋ Bana mana ka ka taamo si: borey kulu ga bay kaŋ hondiyow no, a mana bay ka hiiji. Bonkoyno ne to waasi, i ma koy ka a ce a ma ka ka taamo daŋ.

Bora kaŋ i donto mana jin ka koy kala Bana baaba yoŋ do. A ka ka sabanda Kattuuma na yoŋ go faakaara ga. A wane ize-wayey kulu koy taamo siiyoŋo do, amma a si te ba ifo se. Bora kaŋ Bonkoyno donto na i hã Bana, i ne a go na kayna yoŋ do. Albora zuru ka fatta windo ra ka koy nongo kaŋ i ne Bana go. Kaŋ a hure windo ra, a ka gar Bana go ka goro karga kayna fo boŋ, boŋo go kabe hinkaa ra. Za a na boŋ sambu ka albora gune no bino peti. A ne nga boŋ se alwaato mana jaŋ ka to. Albora salam, i tu a se. A ne:

- Bana, Bonkoyno ne ni ma ka sohoŋ da. Ni hinne no nga go ka batu.

- Fo no ay te kaŋ Bonkoyno ga ne ni ma ka ka ay ce?

- Ni mana heri kulu te. A ne de nga mana di ni taamo siiyoŋo do. Ya-din ga, ni hima ka ka, ka a daŋ i ma du ka bay hala a ga te ni se.

- Naŋ hala ay ma ay jiney kaŋ go huwo ra sambu.

Bana hure huwo ra, a na nga adiika kaŋ ra jiney kaŋ cindi go sambu. A fatta ka ka na kayna do, a ne a se nga go ka koy tu Bonkoyno se, kala nga kaayoŋ.

Bana ga dake albora ga, i ga zuru ka Bonkoyno faada do ceeci: boro kaŋ bonkoyni na boro donto a ga ka ne nga ga ba nga ma diy'a, bora si du dirow, kala de nda bora zuru. Zankeŋ kaŋ go windo ra mo dake i ga nda kaato.

Hala a ga to kayna kulu i ka ka to Bonkoyno faadaa ra. Sahã din i na fondo te i boro hinkaa se i ma du ka to Bonkoyno do. Bana ka ka kay, ga-hamo ga jijiri a ga kar-kar.

Bonkoyno ne a se:

- Bana, ni mana ma kaŋ za susubo, ay ne koyra borey kulu ma ka ne-wo iri ma du ka bay boro kaŋ wane no taamo wo kaŋ iri gar jingara ra, taami kaŋ go ka borey maamaacendi. Mate no te kaŋ ni mana ka ?

- Ay mana bay hala i naŋ ne boro kulu kaŋ go koyra ma ka. Ay mana ma senno ka boori no.

- To! A sinda taali. Sohoŋ kaŋ ni ka, ay si ba kala ni ma ni cowo daŋ a ra iri ma di hala a ga te ni se.

Bana na nga taamey kaŋ go nga cowey ka, a dira kayna ka manu taamo. A ga-hamo kaŋ go ka jijiri za kaŋ i ka ka a ce sobay ka jijiri ka tonton. A si bay mate kaŋ no nga ga te nga ma si koy kaŋ. Jamaa kulu te siw, i go ka hangan heri kaŋ gate. Taami kaŋ za susubo no i go ka ke ceeci a se, kaŋ kala wayna ga ba ka kaŋ i mana di koyo !

Bonkoyno ne Bana se a ma manu ka taamo zi nga cowo ra. Bana na nga bino nan, a ka ka kay taamo boŋ: taami kaŋ boro bobow na ngey cowey daŋ a ra, a ziibi kala a ŋaalayoŋo sintin ka dare, kusow se. Bana na kabe daŋ ka nga cowo tuusu, de a na daŋ taamo ra. Cowo nda taamo naŋ ga sawa day-day. Hala borey ga soola kulu taamo ye ka ŋaala, ŋaalayoŋ kaŋ bisa mata kaŋ a go susubo ra. Ba hala Bonkoyno ga me ka ka salaŋ, Bana na kabe daŋ nga adiikaa ra ka taamo cale fa ka taray. A na jisi ganda. Sohoy ya kaato nda cillo tun nongo kulu. Borey sobay ka care buti: boro kulu ga ba nga ma di Bana.

Bonkoyno ne:

- To! Cimo ne-ya. Sohoy kulu no taamo koyo ka. Senno ban.

Hala i ga soola kulu Bana na kabe daŋ nga adiika ra ka zaara ŋaalante fo ka taray; a na dake nga boŋo boŋ ka te bongum. Zaara din dumo se no i ga ne adiisabeeba. Zaara no kaŋ zaari ga, ciini ga, a ga ŋaala no hala manti moso. Wayboro zaara no kaŋ ga caada gumo: da boro ga ba boro ma a day ni wande se kala nda boro na nooro bobow marga wala mo boro ma ni haw beeri neere. I si a neere mo kala labo koyre beerey ra. Borey kaŋ koy Yamma bumbo ifolloŋ-folloŋ no na a day ka kande ngey wandey se. Borey din mo, boro yoŋ no kaŋ ceeco te i se gumo.

Senno kar ka say koyra: borey kulu ma kaŋ Bana, Suuru ize follonka kaŋ wande jina bu ka dira ka naŋ a se, wane no taamo: taamo ga te a se

sanda de a se no i a te ; wo-din banda mo taamo cale fa go a se. Kaŋ na a ka taamo, i ne kaŋ a gonda bankaaray yoŋ kaŋ boro yoŋ ne kaŋ za Irke na ngey taka ngey mana bay ka di i dumo.

Bana kaŋ za hano a ga boori, a gonda ga-kuri, a ga kaanu boro bobow se kaŋ ka ka du jinay henney wey: kKocciya darzaa nda a ga-kuro tonton kala ba borey kaŋ mana bay ka a baakasinaŋ miile sintin ka ngey boŋey kaaji-kaaji.

Wo-ne kulu ka ka sabanda kaŋ Suuru go tondo boŋ, nongo kaŋ alborey ga care margu ka faakaaray alaasaro jingaro banda. Ma ka ma yoŋ ra no a du alhabaaro kaŋ Bana hinne se no taamo ga te. A ma mo kaŋ Bana gonda taamo cale fa nda zaara yoŋ kaŋ ga ŋaala mata kaŋ taamo ga ŋaala nda.

Kaŋ borey kulu tabbatendi kaŋ Bana wane no taamo, Bonkoyno ne koyra borey se boro kulu ma sobay ka ye hu, zama senno ban. A na nga faadancey ra boro hinka ma hure Bana jine ka kond'a i do. Boro fa hure Bana jine, ifa mo dake a ga, i kond'a kala i do, baabo windi. Kaŋ i tun Bonkoyno windo ra, zankey nda koŋŋey dake i ga nda kaato nda cillo.

Bana ka ka hure ngey windo ra, jamaa go a bande. A gar Kattuuma ŋa go ka goro karga fo boŋ, a go ka alwala nga ma du ka almaariŋo jingar. A wane ize-way hinkaa mo go ka goro taray daaro boŋ, ngey huwo me.

Kattuuma ŋa ma za gayyon kaŋ Bana hinne se no taamo ga te. A ma kaŋ a gonda ba taamo cale fa. A di mo kaŋ boro yoŋ

no Bonkoyno daɗ i ma hure a jine ka kand'a ngey do. Bana ga hima de boro beeri fo. Za gayyon, a ga a dukkurendi: za honkuna zaariɗo mana ka no Bana konde sintin ka cabe a se kaɗ nga si baar'a, manti mo nda tugaray. Bana baaba bumbo ga bay kaɗ Kattuuma ja si ba nga izo sohon kokorbanda wo.

Kaɗ borey kaɗ kande Bana salam Kattuuma ja ga, a mana ba i do hare gune. A hure huwo ra ka te sanda de nga go ka koy jingar no. Bana hure nga baaba huwo ra ka nga jiney jisi, waati din a fatta ka ka, ka alwala ka jingar.

Almaariɗo jingaro banda, Bana baaba ka ka hun jingaray. A na Bana gar a ga goro karga fo boɗ nga huwo me. Han din hane wo a mana koy Kattuuma yon huwo me.

Kaɗ baabo ka, a batu hala a hure huwo ra, a hure a bande. Baabo na a gune beene, a na gune ganda. A si bay heri kaɗ nga ga ne a se. Bana ga bay kaɗ nga baaba ma heri kulu kaɗ te Bonkoyno faadaa ra. A ne a se :

- Ay baaba, ni di wo kaɗ te honkuna ! Jiney wey, ay mana i gar kala ni wane hiyo ra. Hano kaɗ ni ne ay ma koy kayra din sambu no kayra salaɗ ay se ka ne ay ma nga taɗ. A ne da ay na nga taɗ kulu ay ma ye ka ka alzumay hane. Alzuma zaariɗo, waati kaɗ cine borey koy zumma do, ay do haro me; ay ka ka jiney wey gar ni hiyo ra, i go adiiika ra. Kaɗ ay ne ay ma i sambu, ay ma jinde fo kaɗ ne ay se ay ma koy taami cale fa jindow jingara windo ra. A ne da ay na wo-din te kulu ay ma koy keni nongu fo kaɗ manti

ne-wo. Wo-din no naɗ ay ne ni se ay ga koy faakaaray ay ja yon se. Heri kaɗ te wo-din banda, ni ga a bay zama ay bay de kaɗ ni maar'a. Wo kaɗ ay ga ba ay baaba, ka ti ni ma ay yaafa. Ni ma ɗaaray ay se mo Irke ma ay faaba. Za hano ay go ka hamburu ay boɗ se. Sohon ya binde, ay hamburkuuma tonton.

- Ay ko! Si hamburu heri kulu. Ni ma ne Irke. Boro kulu no si hin heri fo ka te boro se kaɗ manti Irke do no a hun. Naɗ ni lakkaley ma keni, ay si ka keni. Da Irke ba mo kulu ni ga hellesi. Sobay ka koy ni caley do.

Bana fatta, a na nga jiney sambu ka koy ka Kattuuma nda nga beere gar. A hure huwo ra ka nga jiney jisi.

Han din ciino ra, Suuru yon windo ga hima de hebu, mata kaɗ borey ga koy i ga ka nda a ra. Boro fo yon ga ka ka Suuru barka zama i ga miile kaɗ wo kaɗ te izo se boɗ-kaanay wane no. I ka ka a barka, i ma gaara Irke ma saaya ka koy nda jina. Boro fo yon mo sooti de no go ka kond'ey: Bana taamey nda zaarey kaɗ ma no i ma de no i ga ba ngey ma di. Zaara nda taami kaɗ yon ba borey kaɗ bay ka naaru ka koy hala labu waaney ra mana bay ka di i dumey, boro kulu ga ba nga moyey ma seede i ga. Suuru yon windo di ka to boro kala i sintin ka ne borey se i ma sobay ka koy keni zama ciino bi.

A suba, za nda hinay no zanka fo yon ka ka kay windo me: i si no Bonkoyno faadaa ra bo waato kaɗ cine Bana na taamo daɗ. Wo-din banda, i

mana di zaara naalante kan senno no borey go ka te koyra ra. Boro fo yon ga dira ka ka kala Bana jare ga, i ma ne a ma koy kate taamey nda zaarey din ngey ma du ka diy'ey. Bana jiney diiyono ga hima de Makka koyyon alsilaama se. Boro kulu no ga naaray Irke ma ni no fondo ni moyey ma seede i ga.

Jirbi yon te kan Gala koyra, non kulu koyyon no si borey beejendi kala Suuru windi. Boro yon ga hun hala koyre fo yon ra ka ka, ka di Bana. Arwasey kan yon ga doona ka koy i do ka ne faakaaray sintin ka hamburu: boro kulu ga ne nga bon se Bana wo manti koyre boro, genji boro no. Koyra ra, kan na a ka baabo, boro kulu no si bay mate kan cine no a te ka du jiney din.

Hebu hinza itaaci banda, non kulu kan boro koy kulu Bana senni de no boro ga ma. Boro yon kan mana ba koy Gala waato kan hero te no ga deeda te boro se sanda boro kan yon jine no maamaaco kulu te.

Wo-ne kulu mana nan Bana ma barmay yon dan nga baahuna ra. A ga nga goyey kan a ga te waato din kulu te ifo-fo: susubay kulu a ga biya ka ngey hayno duru, a ma ma kan i ga te hawru safa.

Ba kan a mana barmay, boro yon go no kan barmay a se hala manti moso. Ifo de konda kan ti Kattuuma na si baar'a ba kayna. A wane ize-wayey kan nga nda Bana yon go care bande waati kulu si ba a gande ba kayna: i ga canse Bana ga kala i si bay mate kan ngey ga te. Za wo-ne mana te no i ga konn'a. Sohon binde, a si baar'a no kala

boro kulu kan go windo bay i ga. Wo-din kulu mana nan Bana baaba ma salan i se. A mana bay ka salan Kattuuma na bumbo se soko fa i wane izey se.

Handu hinka, Bonkoyno faadaa ra marga banda, Bonkoyno na nga alfaga fo kan ga naaray a se waati kulu ce. A ne a se:

- Bi ciini no ay na handiri beeri fo te. Handiro ra, ay di ize-way fo kan ga hima Suuru ize-wayo din kan du jiney henney din, a go ka dira ka ka ay do. Kan a go ka dira ka mo, bongum kaaray no go bojo bon. Ay handiro ra, ay di mo kan jamaa na care marga ay windo me: bonkoyni bobow yon go jamaa din ra. Hay fo, ba iri labo Amiiro ka bato din do. Ay mana faham heri kan ti handiro din mafaaro; ay ga ba ni ma gune ay se hala baani no wala mo taali no.

Gala bonkoyno, mate kan cine boro bobow ga te, a si heri kulu te da manti a na nga alfagaa wala nga zimmow beero ha fondo. Ya-din mo no da a na handiri te kan na a maamaacendi, kala nda a na nga gunekow beerey ha, i ma gune nga se heri kan ga ba ka du nga. Wo-din fonda ra no a na alfagaa ce ka nga handiro deede a se.

Alfagaa ne a se manti taali kulu no. Suuji nda gomni de no a ga ba ka du. A ne a se kan za jirbey hendi kan nga go ka fondo gune a se no nga di wo-ne kan a ci nga se. Amma nga mana senno to a do jina, zama nga bay de no kan a ga diy'a, handiri ra. Suuji nda gomno mo ka ti kan

a ga Bana hiiji, hiijay kan gonda albarka.

Bonkoyno ne :

- Mate? Mate no ni ne? May no ni ne? Bana? Suuru ize wayo kan na maamaaco din te jibey hendi ?

- Nga de ! Manti yaamo se no wo-din kulu te a se. Da ni na a hiiji mo, ni ga di a gomno, ni labo borey mo ga di a gomno. Wayboro no kan gonda saaye hala manti moso. A bojo ga kaanu mo. Ni di mo kan jaala-way no. Ba kan arwasu bobow go ka koy i do ka ne ngey ga baar'a, ba ifo no si a hiiji zama Irke bumbo no ne Bonkoyni hinne no ga kocciya din hiiji. Wo kan ay ga ba ni ga ka ti, ni ma te hannu ka boro donto baabo ga.

- Ni ga miile kan a ga yadda ka te wande hinkante ? A ga yadda ay ma nga hiiji ba kan iri nda baabo kulu jiiri fo.

- Wo kan ay ga ne ni se de ti ni ma soola ka du boro yon kan ni ga donto baabo do. A sinda sikka kan za borey koy no baabo ga yadda. Da baabo yadda mo senno ban de no-ya. Da i boro hinkaa kulu mana yadda mo, fo no ay go ka jaara ni se, fo ka ti ay wane alfagatara mafaaro.

- To! Alfa, ni kan na handiro sabiilo har ay se, ni de no ga di boro kan yon ni ga donto Suuru ga, i ma koy ka diy'a ka ma heri kan no a ga ne. Ay na ni no fondo ni ma borey suuban. Amma, ni ma hawgay fa, ni ma si nan warjida ma bay jina. Ni ga a bay !

- Ni lakkaley ma keni. Da Irke ba, a si maar'a kala de waati kan se ham nini ciiri hure. Da ay tun kulu ay

ga koy di ni hasay ka saawara te a se. Ay ga tammahã kan iri nda a ga muraado te.

Alfa fatta, a koy di Bonkoyno hasa. A na senno har se. Albora bine yadda zama za hano Bonkoyno wando kan go a kone si kaanu a se. A gay kan a go nga tuba bande a ma hiiji ka dake a ga. A ne alfagaa se a ma ka ngey ma koy di Suuru. Alfagaa ne a ma nan de hala ciino ma hure, safo jingaro banda. A ne ba hala alwaato din ga to nga ga boro donto a ga, a ma nga gar nga koyre.

Suuru ga alfaga koyre bay zama a doona ka koy Irke naaray Bana se, kan ga a wanda borey miyey. Zanka kan ga kaanu borey se, da a hayrey mana naaray a se, bone fo ga tar ka duw'a.

Kan borey na safo jingar ka ban, Suuru na fonda sambu kala alfagaa koyre. A ka ka saband'a nga mo hun jingaray. I boro hinkaa saba ka hure windo ra care bande. Ba hala Suuru ga salam, Alfagaa kan go a banda tu a se. Suuru ne:

- Siise, Irke ma boryendi ni ga !

- Irke ma boryendi iri nda alsilaamey kulu ga. Ni hiire baani Suuru?

- Baani samay no ay go. Mate ni jamaa ?

- Iri ga Irke saabu. Ay mana ma taali fo kulu.

Ba hala i boro hinkaa ga to alfagaa tandaa cire, wando kande konje fo ka jisi Alfa wono jare ga. I boro hinkaa ka ka goro care jare ga ka ye ka sintin ka care fo. Alwaati kayna banda, Alfa ne Suuru se nga ga ba de nga ma salan a se no. Senno kan nga ga ba

nga toonendi a do din manti kala gomni wane no. Amma a ma batu hala boro fo ma ka, zama ngey senno wo ga ba seede.

Hala a ga salaṅ ka ban kulu boro fo salam windo me. Alfa tu a se. Bonkoyno hasa no. Mata kaṅ Alfa ci a se de no a te: saawara kaṅ i boro hinkaa te ra, Alfa ne albora ma batu kayna hala ngey ma hure windo ra de a ma du ka ka. Waato kaṅ albora fatta jingara, a koy hu jina hala a ga du ka Alfa koyre fonda sambu. Wo-din se no Alfa nda Suuru kulu na a jini.

Bonkoyno hasa hure tandaa cire ka Suuru nda Alfa gar. Alfa tunu nga konja boṅ ka ye jingar kuuru fo kaṅ go ka daaru boṅ. Fo yoṅ kukow banda, Alfa na senno sambu ka ne:

- Suuru, sohoṅ da ay sintin ka ne ni se kaṅ baani de se no ay na ni ce. Iri ma ne de gomni beeri se no iri ne ni ma ka ka tu iri se ne-wo iri nda boro kaṅ ka sohoṅ da. Dontay beeri ra no iri go. Dontay mo kaṅ ga kaanu iri kulu se. Iri ga miile mo kaṅ ni bumbo a ga kaanu ni se da ni ma a mafaaro. Sohoṅ ay ga senno no Ankarayze se.

Bonkoyno hase se no koyra borey ga ne Ankarayze zama Ankara no i na a hay. A ne:

- Cimi no Suuru, iri boro hinkaa kulu i na iri donto no. Bora kaṅ na iri donto mo si boro donto boro ma jaṅ ka donta toonendi ba i ga boro wi no. Bonkoyno ka iri donto ni do

- Fo no ay te ! Taali fo no ay te kaṅ se a na war donto ay ga !

- Naṅ ni lakkaley ma keni Suuru ! Manti taali senni no. Ni ma kaṅ za iri ka ne-wo, iri kulu gomni senni no iri go ka te ni se !

- Ay naṅ ga bay wala ? To ay go ka hangan war se !

Alfa ne Ankarayze se a ma salaṅ ka a fahamendi. Suuru sintin ka nga boṅo kaaji. A sintin ka jijiri. A sintin ka nga boṅ hã senni kaṅ dumi no i du nga se. Waati din no a koy hongu nga izo Bana ga. A ma kaṅ i ne bora kaṅ na ngey donto si boro kulu donto bora ma jaṅ ka donta toonendi. A faham kaṅ koyra Bonkoyno ka i donto nga ga.

Ankarayze ne:

Ay tuba kaṅ ti iri Gala Bonkoyno ka iri donto iri ma ka ka dumitaray hã ni ga. Boro kaṅ ka ka hiijay hã boro koyre, dumitaray de no bora ga ba. Ni ize-wayo no a ga ba nga ma gorkasinay. Ay ga miile mo kaṅ ni ga yadda, zama boro kulu no ga na ni ma du banda henno, banda yoṅ kaṅ ga hini ka ba koytaray ṅa.

Suuru na boṅ sambu ka Ankarayze nda Alfa gune hala a boori. A jaṅ heri kaṅ nga ga ne. Alfa na senno sambu ka tonton Ankarayze senno ga. A ne:

- Mate kaṅ ay na a ci ni se nda, gomni beeri no iri du ni se zama Bonkoyno no ne nga ga ba nga ma Bana gorkasinay. Da ni koy hongu heri kaṅ te ni izo se handey kaṅ bisa ra, ni ga bay manti yaamo no. Boro kaṅ Irke suuban a ma te boro beeri se no heri cindo ga te. Ay ga miile kaṅ taamo din kaṅ i di jingara, kaṅ si te boro kulu se kala Bana ka ti silmankayna kaṅ ga cabe

kaɗ ni izo gonda saaye. Heri hinkanta kaɗ ga cabe kaɗ Irke bumbo no na a suuban ka ti wo-ne kaɗ senni iri go ka te: manti boro kulu no Bonkoyni ga di ka ba hala a ma hiijay miile bora ga. Da ay ga du, ni ma yadda. Irke no ga bay gomni kaɗ ni ga du gorkasina din ra.

Senney wey kulu kaɗ Alfa nda Ankarayze te, Suuru mana me feri ka ne heri fo. A go de ka hangan i se. Za gayyon, han fo a bay ka ka Alfa do ka paaray Bana se: waato kaɗ taamo senno te ka ban no. Han din a na Alfa hã hala manti genji yon no go nga izo bande, genji yon kaɗ ga ba ngey ma a furkendi. Alfa ne a se manti genji kulu no go Bana bande. A ne a se kaɗ Bana ga hani ka du heri kaɗ beeri nda taamo nda zaarey din. A ne a se kaɗ a wane izo din, saayante beeri no, a ma koy hin suuri de.

Suuru sintin ka hongu Alfa senney din ga. A ne nga bon se kaɗ nga ga tammahã kaɗ alwaato kaɗ senni Alfa te nga se mana jaɗ ka to. A ga bay, koyra borey kulu ga bay, kaɗ Alfa cine ga gaabu, bayray do hare. Sanda mata kaɗ i ga a ci nda, Alfa mana nga cowo denden heray waate. Kaɗ a cow ka ban Gala, kaɗ a zumendi, a man koy kala Maasina ka cow. A te ba jiiiri way kaɗ a mana bay ka ka Gala. Kaɗ a ban Maasina, a ka bisa ka koy Sokkoto non kaɗ a na jiiiri gu cow te, wala mo de iri ma ne a koy bayray ceeciyon gaayi: a ceeci ba nga ma koy Misira ka cow, nga ma du ka waani laarabu senni ka boori zama senno din ra no i na Alkuraana antum. Fondo de no

a mana du. Gala nda nga windanta ra, boro bobow si paaray kala a do. Alfaga bobow mo go no kaɗ ga ka a do ka ngey bayra ninendi.

Alfaga kaɗ na cow beeri-beerey wey dumo te si senni har boro se, boro ma jaɗ ka yadda a se. Suuru bine ne i se :

- Ay ma war senno, ay ma Bonkoyno donta. Wo kaɗ ay ga war zaaabi nd'a ka ti, war ma koy ne Bonkoyno se kaɗ ay ma ay yadda. Nga hinne no ay go ka batu. Ay wo sinda senni koyne. Da Irke ba, ay ga koy hu ka senno har Bana se: A sinda sikka kaɗ a ga yadda zama ay yadda. A si hin de ka ay kakow senno wo bon.

- Madalla, Suuru, wo no i ga ba alboro ga. Wo no i ga ba windike ga. Iri saabu kaɗ ni na iri beerendi. Irke de ma ni beerendi. Irke de ma hiijo wo te albarkante. Iri ga koy bora kaɗ na iri donto do sohon da ka har a se kaɗ dira boori.

Ankarayze salaɗ ka ban, a ne Alfa se nga wo na nga hina te, wo kaɗ cindi go nga nda Bonkoyno game. A ne Alfa se a ma koy har Bonkoyno se kaɗ Suuru yadda. Ya-din ga, wo kaɗ cindi go a ga. Ankarayze senno banda, a fatta ka dira ka Suuru nda Alfa naɗ.

Ba hala Suuru ga fatta, a na kabe daɗ nga ziibaa ra ka zangu ka, ka no Alfa se ka ne a ma paaray nga izo se. Alfa ne a ma zango gaayi, nga na a yaafa a se.

Alfa nda Suuru yon saawara a suba, Suuru batu hala Kattuuma na fatta, a na nga izo ce nga huwo ra ka har a se wo kaɗ nga ga ba a ma

te. Kaɗ a na deeda kulu te Bana se, a mana ne heri kulu. A si du ka salaɗ zama a ga bay kaɗ nga sinda fondo nga ma wenji nga baaba se: a hongu kaɗ hano kaɗ nga ne nga baaba ma Kattuuma na gorkasinay, nga baaba si baar'a amma a yadda nga se. A ga bay mo kaɗ ba kaɗ i ga ne alwaatey barmay, a mana hima ize ma wenji bora kaɗ nga hayra suuban a se, hiijay fondo ra. Bora kaɗ baabo suuban a se mo manti kala Gala Bonkoyno no, bonkoyni kaɗ gonda sorho nga talkey do. Ya-din mo no a gondo darza ka bisa bonkoyni bobow kaɗ go Balyam labo ra. Balyam Amiuro bumbo ga baar'a gumo. Bonkoyni no kaɗ talkey si hē nda gumo: a ga ciiti fondey gana nda cimi, ya-din mo no a ga no. Wo-din se no da kaydiya to, a talkay kulu ga care marga ka koy ka a farey kulu goy.

Bana yadda Bonkoyno ma nga hiiji, Suuru koy di na kayna kaɗ na gaayi ka har a se. Kayliyo wande binde ma alhabaaro kaani kala a si bay mate kaɗ nga ga te borey ma si ma za de kaɗ borey kaɗ Bonkoyno donto hiija hāāyoɗo fonda ra mana to koyre jina. Suuru ye ka koy Alfa do ka har a se. A ne i ma to koyre.

Han din, almaariɗo jingaro banda, Suuru na nga gorkasina ce huwo ra ka har a se. Kaɗ a na senno har Kattuuma na se, wayboro me ferente a ne:

- May se no ni ga ni ize hiijendi? Ni ne Bonkoyno se? Kocciyo cine no i ga hiijendi albeeri se? Kocciyo cine no boro ga daɗ waycetaray ra?

- A si te heri kulu. Boro ga ɗaaray de no Irke ma hiija te albarkante.

Suuru ga bay za hano kaɗ Kattuuma na si ba nga ize. Boro kaɗ si ba boro mo si ba boro se gomni. A wane ize-wayey ga zeenu Bana, amma ba boro fo mana bay ka ka, ka i hā hiijay se. Hatta ka ka hatta no boro ga di arwasu kaɗ ka ka i hā: faakaara si bisa jirbi hinka kaɗ arwaso wane hayrey wala a baakow fo ma senno no i ga a gaayi. Wo kaɗ i ga har a se de ti kaɗ hondiya din na ga kurɗe wi no. Ya-din ga da boro na a ize hiiji kulu boro mo ga bu de no. Gala borey annaamey ra, i ga ne ize-way wo ɗoɗo de no a ga tubu: da laalo kulu kaɗ go ɗoɗo ga no a ga tubu. Kattuuma na daa, nda wo kaɗ borey ga miile a ga, no naɗ a wane ize-wayey mongo hiijay.

Kaɗ na a ka da laala kaɗ i ga ci a ga, i ga a sifa gumo nda kotte. Gurmance kottekoyni fo no ga ka Gala jiiiri kulu, waati kaɗ cine kaydiya ga ba ka hure. A doona ka ka zama da manti sohoɗ kaɗ alsilaamatara du fondo gumo, jiiiri kulu no Gala borey ga gurmaɗa din ce a ma ɗaaray ngey se kaydiya henno. A ga ɗaaray i se mo kaɗ da taasu te, do nda cirow buuney ma si taaso din ɗa. Wo-din fonda ra no Lompo gurmance doona ka ka Gala. Koyra albeerey ga ne kaɗ waati din kaɗ manti sohoɗ, nga nda nga baaba no ga ka care bande. Baabo cine mana bay ka te guneyoɗ ra. Da a ne boro se boro ga bu suba, kulu boro ma tabbatendi kaɗ wayna si kaɗ bora ga.

Lompo gurmance do no boro yon doona ka di Kattuuma na. Borey senney ra, i ne Bana no a ga ka, ka ceeci nga ma haw, kan ga nan a ma si jin ka hiiji nga ize-wayey se. Da koyra ga kayna mo, a gundu si gaayi faala-faala bon. Lompo bumbo no na deeda te boro fo se, boro kan a ga bay bora ga a ci Bana baaba se. Lompo ga ma Bana ma; a ma mo kan alaatuumi no zama nono si huna. A ma mo kan Bana no te heri kan nan baabo na Kattuuma na gorkasinay. Lompo diiyono ga, nga mana hima ka yadda waybora ma heri laalo te Bana se.

Suuru nda nga wande go Bana hiija senno din ga no kala i ga ma boro ga salam. Suuru fatta huwo ra kala a di kan Alfa no go ka kay nga huwo me. Kan i na care fo kala fo yon to nga me, Suuru ne i ma kate Alfa se konje a ma goro. Alfa binde ne nga go ka bisa de no, nga kabay de ka a hiire baani. Suuru na dum ka to windo me. Waati kan cine a ne nga ga bande bare ka ye, Alfa ne a se kan Bonkoyno ne a kaanu nga se kan a yadda. A ne kan ne ka gune jirbi yon, i ga kate heri kulu kan hiijay hima nda. Bonkoyno ne nga si ba kala hero kulu ma te kan manti nda gayyon. A ne nga mana Suuru ha heri kulu. Jiney kulu nga no ga i day.

Wo-ne kulu mana te kala jow waate, alwaati kan ra Gala borey ga ngey ma wi. Da boro ga ba boro ma bay heri kan go gungo boro hina ra kulu boro ma koy naaru a se waati kan cine jowo ga ba ka ban. A ga sabanda, i na hayni wi, i na mo wi, i dumariize

cindey sintin ka fatta: kuudaku go, oroggo go, albasan go, hamiisa mo go. Alwaato din cine no arwasu bobow ga hiiji.

Gala Bonkoyno na boro donto nga cale bonkoynay kulu do ka har i se. A har mo Balyam Amiuro se. I ne kan hino hando, alzumay jina ciino no hiija ga te. I na boro yon ka kan ga hiija soola kulu te. Borey din se no boro kan gonda gaakasina, wala iri ma ne kambuza, ga koy ka a no. Ba kan Gala Bonkoyno gonda alzaka, a talkey gonda hannu ngey ma cabe a se kan a beeray go ngey do ba suba. A ka ka sabanda mo kan wayhiijo gonda sorho koyra boro bobow do: boro kulu no mana bay ka ma non kan Bana, Suuru ize, na taali te boro fo se. Boro kulu mana bay ka ma non kan a na albeeri fo wow. Ya-din mo no baabo gonda beeray borey do. Boro fo yon si bay hala Bonkoyno no ngey ga kambuza wala mo Suuru se no ngey ga koy nda ngey gaakasina.

Hala a ga cindi hiija se hebu hinka, Gala koyra borey kan gana ka ye almaney bande sintin ka to koyra ra: boro fo yon ga kande hancini ka ne ngey kambuza no, boro fo yon mo ga kande feeji. I sintin ka alman haw kala a ga ba ka to kuru. Fulaney kan ga Gala borey almaney gaayi ne i ma ne kan han kan hane hiija ga te, ngey mana ne boro kulu ma wa wala ji day, wo-din te ngey senni. Ya-din no balley kan ga ka Gala, da koyra borey na nga ma wi, ngey mo ne kan tuuro kan i ga hina nd'a go ngey jindey ga. Ifo yon kande alman, ngey

gaakasinay Gala Bonkoyno hiija fonda ra. Da boro ga ba boro ma bay hala innadamiize gonda baakow, boro ma batu han kaŋ hane a te batu. Gala Bonkoyno cine ga gaabu.

Hala hiija zaariŋo ga to, Bonkoyno na zambar waydu samba Bana hayrey se ka ne i ma te a se hu-jinay. A daŋ nooro din bande, alman komsiddu: yeeji hinka, haw way fo, feeji gaaru hinza. A ne wo-din kulu Bana baaba wane yoŋ no. A samba Lamsa, labo koyre beero kaŋ ra i ga haaza caadantey neere, i ma day Bana se bankaaray: sunduku me fo jiney no i day. Heri kulu kaŋ ga kaanu wayboro se da a ga ba ka hiiji no i day Bana se.

Kaŋ i kate sunduko ka hun Lamsa, i mana kond'a kala Bana na kayna din do: nga no go ka te way-na. Kattuuma na si ka bay heri kulu kaŋ go ka te. Suuru no ne i ma si heri kulu daŋ a kabo ra: mate kaŋ a si ba nga izo nda din, a mana hima a ma hure a hiija jine.

Kaŋ a ga cindi hiija se jirbi iyye, Bana gana ka ye nga na kayna din koyre. Baabo go ka hamburu a se Kattuuma na kotta. Jirbi bandey wey, waybora si ka keni, a si ka goro. Boro fo yoŋ ne ngey diy'a hala koyre fo kaŋ go Gala se kilo way cine, noŋ kaŋ zimmow beeri fo go. Kaŋ a mongo ka du ngey koyra ra boro kaŋ ga goy a se kulu a koy no-din. Zimma ne a se:

- Kattuma na, ay na ni ŋaaray nda Irke kala ni ma fanda kocciyo wo. Boro kulu no si hin ka heri fo te a se zama a zino no ga beeri. Bana manti zanka kaŋ ŋaaray ga

heri fo genji a se. Irke bumbo ka a suuban nga taka-herey ra. Sobay ka naŋ.

- Da ni si waani, ni ma naŋ ay ma koy boro fo do. Hiija din si te honkuna, a si te suba. Da ay go baahunay ra kulu Bonkoyno si Bana hiiji.

- Ay ne ni ma naŋ zama ay mana di boro kaŋ ga hin ka heri fo te Bana se. Da ni si ma mo, ni ma tun ka fatta ay huwo ra za ay mana tun ni se.

- Ay go ka koy. Ni ga ma mo kaŋ Bana hiija din mana te.

Kattuuma na fatta zimma huwo ra, a na nga fonda sambu ka ka Gala. A ka ka gar hiija kaŋ a si ba a ma te soola go nga boŋ ga. Boro ga miile ba hala labo parsidaŋo no go ka Gala koyra ra. Boro kaŋ gonda hina kulu na nga bankaaray teeji yoŋ ta. Boro fo yoŋ mo na ngey wane zeeno yoŋ puma. Boro kulu ga ba i ma ne Bana hiija hane nga jogolo te ka bisa borey kulu waney.

Za i na hiija zaariŋo gaayi kala a ga cindi a se jirbi hinka, Suuru mana bay ka te zaari fo kaŋ a mana koy Alfa do ka ne a ma ŋaaray nga izo se, a ma ŋaaray Irke ma naŋ bato ma ban nda baani. A mana dirgan mo ka ci Alfa se kaŋ nga gorkasino si ba nga izo ka daŋ ba safaray ra. Alfa ne a se kaŋ a go ga nga boŋ taabendi de no, a si hin heri kulu ka hasara Bana se. Alzuma ciino no Bana nda Bonkoyno hiija ga hima a ma te. Alkamiisa zaariŋo, Gala boro kulu na nga goyey gaayi ka te hiija soola senni: boro fo yoŋ ga haabu, boro fo yoŋ ga tanda kar. A ka ka gar wayborey na ngey huwey taalam hala i boori.

Susuba ra, i na yeeji hinka wi i ma du ka te yowey se cirkosay zama koyrey kaŋ ga Gala windi borey sintin ka ka. Doonikay sintin doonu za susuba ra. Waato din, Gala koyra gonda doonikow beeri fo kaŋ na Gala maayo ka taray: doonikow no kaŋ koy ba annasaarey labey ra ka doonu. Dondonkarey go beene, i go ganda. Alaasaro jingaro banda no i ga tirhawo te. Hala i ga aluulaa jingar, Balyam Amiiro ka ka to Gala. Ya-din no Balyam Kumandoŋo mo ka: sooje hinka no go a bande nda ngey malfey.

Hala hiijay ga te i do, Gala borey gonda ngey wane annaamu fo kaŋ i ga te. Borey ga care marga no arhiijo yoŋ do. No-din no i ga taari daaru, taari teeji kaŋ boŋ i ga arhiijo gorendi. Waatin, boro kulu kaŋ gonda hannu nga ma a kambuza ga kande wo kaŋ go nga hina ra. Hano kaŋ hane Bana nda Bonkoyno hiija ga te din, aluula jingaro banda, borey na care marga Gala Bonkoyno faadaa ra. Bonkoyno go ka goro nga konja beero ra, jamaa gamo ra. A ka ka gar i na taari beeri yoŋ daaru. Taarey din boŋ, i na tapi yoŋ daaru. Yow beeri-beerey go ka goro-goro.

Boro jina kaŋ ga kande nga kambuza ga ti arhiijo hasay, sanda na gundo wane arma. A banda no arhiijo baaba wala baabo kayney nda beerey mo ga kande ngey gaakasina. Boro yoŋ no ga goro arhiijo jare ga, kaŋ boro kulu kande dala wala heri fo ka ne nga na arhiijo kambuza, i ga fe ka ci, kaŋ ga naŋ boro kulu kaŋ go bato ra ma bay heri kaŋ bora no.

Bonkoyno hiija din hane, hasa kaŋ ti Ankarayze ka bato ra, a ciinay Alfa se ka ne nga na nga tuba kambuza nda yeeji hinka nda mo saaku gu. Konjey kaŋ go ka kay-kay na cillo sambu. I fo ne:

- Cillo ma hē ni se Ankarayze, zama wo no i ga ba hasay ga. Hasay ga fayanka nda hasu.

Ankarayze kambuza banda no Bonkoyno baabey mo ka: Bonkoyno baaba gunda kaŋ si huna wane baabiize yoŋ no. Ngey nda Bonkoyno baaba yoŋ kulu na fo, amma i si marga baaba. I boro fo kulu ne nga na Bonkoyno kambuza nda yeeji fo nda mo saaku hinka.

Waati kaŋ Bonkoyno baabey din ci borey kulu jine heri kaŋ ngey na ngey izo kambuza nda, na-hu borey ye ka ka, ka tonton Ankarayze wono ga. Hero ga hima de beefe na-hu nda baaba-hu borey game ra. Kambu kulu si ba kala i ma ne nga no ga ba arhiijo ka bisa wo-hendi.

Na-hu nda baaba-hu borey banda no koyra borey nda yowey mo ga ngey kambuzey daŋ. Balyam Amiiro mana no kala yeeji fo nda zambar way. Kumandaŋo mo kande zambar way, kaayi beeri fo, sukkar kattoŋ fo, kafe kunku gu nda attaayi kilo gu. Gala Bonkoyno wane caley Bonkoynay mo ka. Fulaney nda balley kaŋ go a labo ra mo kande ngey gaakasiney. Ya-din no, sorkey kaŋ go gungey kaŋ ga man Gala. Han din, i di ka nooru kabu de no kala borey kaŋ ga kabu ne i ma naŋ hala suba i ma ci borey se marje kaŋ i du, nda alman marje kaŋ i du. Alaasoro jingaro banda mo no i hima ga tirhawo te: ya-din

ga i ma naŋ borey ma koy
alwala ka jingar.

Alaasaro jingaro banda,
jamaa na care marga Suuru
koyre: a ka ka sabanda i na
taari beeri yon daaru windo
kulu ra. Borey ka ka goro-
goro. I kande goora nda
dabiina kaŋ i ga tirhawo te
nd'a. Alfa nda Ankarayze no
hure borey jine, ka ka
tirhawo do. Ngey no ka
Bonkoyno ma ga. Ba hala i ga
hure windo ra kala kaŋ i
salam: da i mana tu i se mo i
si hure . Suuru yon windo me
fo boro han din. Bana go nga
na kayna din yon do.

Waato kaŋ borey kaŋ i
daŋ hiija jine kambu hinkaa
kulu ka, i ne i ma goora nda
dabiina fay borey se. A ka ka
gar i na wayborey wono ka ka
kond'a: Alfari wande kaŋ ti
Bana na kayna se no i konda
goora din. Kattuuma na go ka
goro, i bisa nda goora a ga,
ka kond'a no-din.

Goora fayyono banda no i
ka ka tirhawo bumbo te.
Ankarayze kaŋ ti Bonkoyno
hase no ga hure hiija jine.
Bana kambo hare mo, a wane
hasay fo go ka goro. Arhiijo
borey ga salam i ga, ngey mo
ga tu i se. Waati din no i ga
tirhawo nooro nda alaadey
kulu nooro kabu ka no Bana
hase se. Wo-din banda, i ga
ci borey kulu se kaŋ i si
arhiijo ha ba dala. Wo kaŋ
cindi go alfagey kabey ra. I
ne i ma alfatiya ta, i ma
hiija haw. Boro fo goro banda
ka ne:

- Siise, haw iri se a ma
boori, caw iri se aya beeri-
beerey kaŋ Maasina alfagey ga
tirhaw nd'a.

Alfa sintin nda
bismillaahi. Wo-din banda no

a na cow kukow fo te.
Alfatiya ban, konjey tunu nda
cillo. I ne:

- Kaŋ ga ka ma ye, Bana
Suuru ize hiiji honkuna.

Tirhawo banda, yow
beeri-beerey kulu sobay ka ye
hu: Balyam Bonkoyno nda
Kumandaŋ hure masin hi beeri
fo ra ka ye hu. Bonkoyney kaŋ
go Gala windanta koyrey ra mo
wayma ka ye hu. A cindi
arwasey nda doonikow buuna.

Almaarifo jingaro banda,
i na wayhiijo kubay ka kond'a
nga huwo ra. Ba hala i ga a
daŋ nga huwo, i kond'a ka
cabe wayco se. Bana hiiji, a
te Bonkoyno se wande.

Gala arwasey nda
hondiyey te jirbi yon kaŋ i
go ka horay ka ngey bine-
farha cabe ngey Bonkoyno se.
Zaari kulu no i ga yeeji fo
nda feeji boŋ gu wi jamaa se.
Borey me senno ra, hiija din
dumo mana bay ka te Balyam
labo me a me ra.

Bana hiiji, a dira ka
Kattuuma nda beere naŋ. Hiija
banda, jirbi iyye, Suuru na
Kattuuma na ce ka senni fo
har a se. Senni kaŋ ye ka
bino hasara ka tonton. Suuru
ne a se kaŋ nga na a fay
honkuna, nga na fay suba, a
ma si ye ka ka nga huwo ra.
Kattuuma na ne nga ma, nga
ta; amma, a sambu nga boŋ ga.
A ne Suuru se nga mo si hiiji
koyne. A ka ka gar, Suuru gay
kaŋ a go ka wande ceeci.
Sohon kaŋ Bonkoyno na izo
hiiji bine, a si jaŋ baakow.
Satara henno fo no yadda a se
za hiija mana te. Suuru ne a
ma batu hala nga izo hiija ma
te jina.

Suuru na Kattuuma na
fayyono banda handu fo, a na
satara din gorkasinay. Hiijay

no kaɗ i te kaɗ manti nda alzanaayi bobow. Kattuumma na ye ka ma dori ka tonton zama nga nda Suuru wande tejo no go windi follonka ra; ya-din ga, a ga diy'a waati kulu. Wo-din banda, hala ka ka sohoɗ, a wane-izey ma du baakasinay soko fa hiijay.

Bana hiija banda jiiri fo, a hay ka du ize alboro. I na kocciya daɗ Yuusufa. Baabo no na maayo din suuban. Bonkoyno ma kocciya din hayyoɗo kaani zama wande beero mana du a se kala ize wayboro hinne. Da i ne bonkoyni mo, i ne boro kaɗ ga ba ize alboro zama wayboro si koytaray ɗa: bonkoyni kulu no ga ɗaaray Irke ma nga no boro kaɗ ga nga tubu, koytara fonda ra. Yuusufa hayyoɗo din na Bana kaasa tonton Bonkoyno ga. A mana naɗ a ma nga wande beero kabe bande, amma heri bobow yoɗ go no kaɗ Bana hinne se no a ga i har. Bana nda wayco ga ma care se gumo: ba kaɗ wayco mana zeenu gumo, Bana si ne a se kala nga ɗa. A ga waybora beerendi gumo. I boro hinkaa gorkasina go ka kaanu Bonkoyno se gumo.

Gala borey si numay kala haro me: albeeri ga, zanka ga, boro kulu si koy kala isa ka numay. Bonkoyno windo ra gonda kosendi kaɗ ra a ga numay ; da baayoɗ wandey mo si numay kala kosando din ra. Amma, waati fo yoɗ i ga do haro ka numay.

Han fo, susubay ra, adduha waate, Bana koy haro me ka numay. A do haro ra kala noɗ kaɗ cine boɗo hinne nob oro ga di. A ka sabanda hondiyo kayna folloɗ no go no. Hala a ga te kayna, kulu hondiya di kaɗ Bana dare haro

cire. Hondiya miile ba hala a miri de no ka nga boɗo numay. Kala a di kaɗ a gay, a mana tun. Hondiya sintin ka hamburu, a sintin ka zogo-zogo. A mana di heri kulu. Kaɗ a di de kaɗ Bana gay a mana tun, a zuru ka zigi ka koy albeerey ce. Borey zuru ka ka; boro fo yoɗ sintin ka ne a yoole no. Boro jarey mo ma ne a si hin de ka te a ma yoole za de kaɗ a ga waani ziiyoɗ.

Hala a ga kayna kulu senno to Bonkoyno. I ne a se kaɗ wande kayna no dare haro ra sohoɗ da. Sahã din a ka do-miyo ga, nga nda faadancey. A ne i ma koy Alfa ce nga se. A ye ka ne i ma koy do beero ce nga se, zama hari senni no. Mate kulu kaɗ Alfa te, a si heri fo bay haro ra ka bisa do. Borey sintin ka ne hasu no na Bana di.

Kaɗ dey albeero ka, a ne i se i ma ngey lakkal kanendi, a si hin ka te Bana ma yoole ne-wo isaa ra; a si hin ka te mo heri fo kaɗ go haro ra ma a di. Kanay kaɗ ti dey albeero ne Bonkoyno se:

- Ni ga bay boro kaɗ ti ni wande ? Ni ga bay boro kaɗ ize no?

- Suuru kaɗ boro kulu ga bay wane izo! Nga no fo ?

- May ti noɗo ? Manti baaba hinne no ga ize hay!

- Ay si ka faham ni senno se Kanay.

- Ay ga ni fahamendi, Bana na manti kala Arkuso haama no. Ni ga bay mo kaɗ Arkuso no goro iri huwo izey kulu jine ba hala i ga jineborotara daɗ ay kabo ra.

- Kanay, ay si ka faham ni senno se. Har ay se noɗ

kan Bana go, mate kan no a gonda.

- A go baani samay.

Bonkoyno ga salaɗ, a ga jijiri kar-kar. A wande kaasa, wayhiijo no ga ba ka dare. Kanay ne Bonkoyno se:

- Ni ga bay kan iri dey gonda alaada kan iri banda kulu hima a ma ka waati kan cine bora ga hiiji. Wo-din se no iri hu-keley mo na gaayi haro cire. I jalla a ga zaati zama i batu kala a hay.

- Ci ay se heri kan no i hima i ma te za wayna mana koron.

- Iri alaadaa de ti da boro ga hin, feeji zan, wala mo bontabay kaaray, kabe-kar taaci. Da war na wo-din te kulu wayna si kan war mana di Bana. A ga fatta haro ra, heri kulu mo no si duw'a. Amma, feejo no, bontaba no, Bana bumbo nooro no i ga a day nd'a. Da manti ya-din mo a si te.

Bonkoyno ne i ma nan nga ma ziji ka koy hu. A ne i ma ceeci nga se koyra ra boro kan gonda feji zan. Arwasu hinka fo hure koyra ra, feeji zano ceeciyon. Feeji no i ga ceeci zama i si du bontabay kaara Gala koyra sinda hebu, Balyam kan ti koyre beero mo hebo si ga kala alhado hinne.

Borey weete ka feeji zan ceeci Gala koyra ra, i mana du. Waati din no Bonkoyno ne i ma koy fulaney kan go bariize fo ra nda ngey almaney ka di hala i ga du feeji zan. Arwasu hinkaa sar ka hure hi fo ra ka ne fulaney do. I ka ka sabanda fulaney gonda feeji zan kaaray; i har i wane albeero se ka ne Bonkoyno ka ne sohon da i ma kande nga se feeji

zan kaaray. Fulaney albeero ne nga si hin ka feejo no zama nga izo wane. Arwasu fa ne a se boro kulu kan wane no ngey ga kond'a ka Bana hundo faaba nd'a. Waati kan se Bana fatta haro ra, marje kulu kan feeji koyo ne i ga a bana. I na feejo sambu ka dan hiyo ka ra ka Gala.

I ka ka sabanda koyra borey baayonjo kulu go haro me. Waato kan i kande feejo, Kanay ne i ma kond'a ka haw ngey windo ra, nga huwo me. A ne Bonkoyno se a ma ne borey kulu ma zigi ka koy hu, wo kan cindi nga senni no. Borey zigi, Kanay mo koy ka nga goy-jiney sambu ka ka haro me. I na boro donto Wakana kan da Kanay si no nga no ga hawgay nda haro muraadey kulu. Nga nda Wakana na care kubay haro me, nongo kan Bana dare.

Bonkoyno koy hu ka batu, batuyon kan ga doru. A si bay heri kan go ka te haro me, a si bay hala nga wande go hundi ra wala a bu. A ga bay kan borey gonda ngey dobo bobow amma a si bay hala i ga hin ka nga wande kan za susubo no a dare haro cire ka taray. Gala borey kulu ga bay kan dey ga hin ka hi kan mun ka haro cire, ba nongo ga guusu. I doona ka di mo hiyey miriyoney din do, boro fo ma miri, i ma te jirbi yon haro cire. Kala de i ma ma bora bonjo koy tun hala nongu fo. Ngey nda cara no ga wo-din te care se: da i ga hi miri, boro kulu ga ba i ma ne nga no na dootara tubu nga baaba ga ka bisa boro kulu. Wo-din se no i ga care si, hiyey miriyoney waate.

Bana dare haro ra yono din ka ka gar baabo koy naaruyon. Amma Kattuuma na go Gala han din. A go ka naaray Bana ma si fatta haro ra. A miile kan nga kottey no toor'a.

Kanay nda Wakana go haro me ka ngey sumburkey te. I ga bay kan Bonkoyno go ka ngey batu; i ga bay mo kan wande kaasa no. Ya-din ga, ne ka gunu aluula jingaro, a ga hima i ma Bana ka taray.

Alwaati kukow banda, Wakana zigi ka arwasu hinka fo ce; a ne i ma koy sambu hi-kaayi yon ka ka. Arwasey kande hi-kaayey, Kanay hure hiyo ra, nga nda arwasu hinkaa. Wakana goro haro me ka i batu: borey sikka kan i go ka koy ka Bana sambu ka kate. Kanay ne arwasey se i ma gana nongu fo, non kan hare a cabe i se. Wakana kan cindi mo sobay ka ngey dey senniizey har. A ga dira ka koy, a ga dira ka ka.

I ga ba ka aluula ca no Gala borey kan mana zigi za i ma Bana dare haro yono di hiyo kan ra Kanay nda arwasey dira din go ka. Borey kan jin ka hiyo honnay sintin ka kaati ka ne:

- Hiyo no go ka ya !

Hala a ga te minti hinka, Gala borey kulu do haro me. Bonkoyno no go borey jine. Boro kulu ga nga bon ha boro marje kan no go hiyo kan go ka ra. Albeeri fo yon jin ka ne boro hinza no hiyo ra; ya-din ga i ma di Bana. Da boro gunu a boori mo, boro taaci no hiyo ra: arwasu hinkaa kan go ka hiyo huna, nda Kanay, nda Bana. Bonkoyno wande si ka goro kala Kanay

jare ga. Wo-din se no boro si diy'a ka boori.

Waato kan hiyo man jabo, Bonkoyno faham kan Bana go hiyo, a faham kan nga wande ye ka ka. A go ka ma kani, amma a si ba borey ma bay. Albeeri mana hima ka nga baakasinay cabe jamaa ra.

Hiyo ka ka fendi: Kanay no jini ka zumbu, Bana ga dake a ga. Waato-din no Bonkoyno tabbatendi kan lalle nga wande no ka. A si bay heri kan nga ga ne. A me feeranta, a ne:

- Fo nda goy Kanay! Irke ma albarka dan ni ga!

Han din hane no Gala borey bay ba kan alsilaamataray go ngey koyra ra nda gaabi, ngey hima ka borey kan yon ga dabari haro se beerendi zama isaa ra no ngey go ka ngey baahuna te. Arwasey kan koy Bana ceeci din no ci koyra borey se kan ngey mana Bana gar kala honday fo bon, a go ka keni. I ne kan za hiyo tun Gala, no-din no Kanay ne ngey ma koy. Kan ngey koy mo, ngey na Bana gar a go ka keni. Kala kan Kanay kay a bon no a tun jirbi.

Bonkoyno ne i ma Kanay ha heri kan a ga ba nga ma te a se. Kanay ne i ma ne a se kan wo kan nga te din, i si nga bana a se zama goy no kan nga gar nga kaagey ga. Nga sinda fonda nga ma heri fo ta boro fo ga nga goyo fonda ra. Wo kan nga ga ba de ti i ma Gala borey fahamendi kan a mana hima boro kulu ma do nda kusu do-miyo kan se i ga ne Taaso-me. Wo-din no ga nan ngey ma du isaa albarka. Wo-din mo no ga ngey wa nda heri futey.

Bana dare haro yonjo din na borey di maamaaci kanj kala a te jirbi yonj kanj Gala koyra ra senni kulu no borey si te kala wo-din. Boro cindey ma ne zama Arkuso haama no se no haro borey na sambu a ma koy faakaaray ngey se. Boro fo yonj ma ne kanj Bana wo genji de no: wo-din se no taamo kanj i di jingara windo ra mongo ka te boro kulu se kala nga hinne. Boro fo yonj sintin ka hambur'a.

Suuru kanj si no waato kanj Bana dare haro ra na Kanay ha heri kanj nan nga izo dare haro cire. A ga bay kanj Arkuso haama no, amma a go ka nga boŋ ha heri kanj nan wo-din te. A ga hongu mo kanj Bana ne a se kanj hano kanj i ne nga ma koy kayra sambu hiyo ra, hamiisaa salaŋ nga se. Hamiisaa senno banda no Bana na taamey nda zaara henney din gar hiyo. Mate no hayo wo kulu go ka te ka te? Fo no ga ye ka te wey kanj te wo banda. Suuru na heri kulu miile. Wo-din no nan a koy Kanay do a ma nga fahamendi. Kanay ne a se:

- Ni ga bay kanj Bana wo iri huwo ize no. Ni ga bay mo kanj iri huwo gonda genji yonj, genji yonj kanj mana bay ka taali te boro kulu se. Ni ga bay kanj genjo din se no i ga ne Moymadaaru. A si kaati boro boŋ da manti han no gaabu.

- Kanay, ay ga wo-din kulu bay.

- To! Iri huwo genjey din, wala mo ay ma ne haro genjey din no na kabe hinka daŋ ka ni izo ta za hano kanj nonjo kanj na a hay bu. I ze nda mo kanj da Irke ba a si taabi andunnaa ra. I ze mo

kanj a ga te ma, ga-kuri, sorho ka bisa nga caley kulu. Nonj kulu kanj a koy, a ga hallesi. Kala de han kanj hane Irke kanj no na andunnaa herey nda adamiizey kulu taka ka ka nga talfo ta. Wo-din bine boro kulu no si hin a se heri fo: iri kulu ga bu de no han fo.

Kanay nda Suuru faakaara no nan Gala borey bay heri kanj te hano kanj Bana dare haro ra. Nga no nan borey faham heri kanj nan laadan na taamo din gar jingara windo ra. Nga ka ti mo kanj da boro na Bana gune, boro ga miile ba hala te boŋ se no, mate kanj a ga boori nda. Borey sintin ka ne kanj a booro nda Harake wono si mooru care. Gala borey wo do, mata kanj isaa ce koyre bobow borey ga a miile, wayborey kanj i ga ne i ga boori, i ga daara, i gonda boŋ hamni kanj kala i banda daarey ra, i de si boori ka to Harake.

Kanay nda Wakana kanj yonj ti dey albeerey no na borey fahamendi kanj Bana wo haro borey no na a suuban.

Da manti kanj Bana wo Bonkoyno wande no donj jiiro din i koyra hondiyey na dooni ka a se. Ifo yonj na doono sijiri zaati. Da i ga duru no i ga ne:

- Da Irke ga ba nga ma cabe ay se kanj nga ga ba ayi de a ma nan ay ma te Bana Suuru ize cine, Bana kanj booro sanda de Harake.

Doono mana du ka fatta ka boori zama i si doonu Bonkoyni wande, maayo ma si koy ka fatta ka Bonkoyno maayo yoole.

Kanj Bana izo kanj se i gaa ne Yuusufa din beeri,

caley na ma dake fo daɗ a ga:
i si ne a se kala Farambaaru.
Harake ize beero maayo no i
daɗ a ga, heri kaɗ ga cabe
kaɗ poɗo yoɗ wane no isaa nda
heri kulu kaɗ go a ra.

**Gala, alkamiisa, 11
marsu, 1970.**

Hamidu Saydu Hanfiiyu
mana hay kala marsu 11,
annasaara jiiri 1963, koyra
kaɗ se i ga ne Ayoru-
Gungokore (Tilbeeri baarico
ra). No-din no a caw ga du
satpika. Barbe banda no a koy
ga caw Damgaram koyra liisa
kaɗ se i ga ne 'Amadu Kuuraɗ
Daaga'. Jiiri hinza (3)
cawyaɗ banda, a fatta nda
tiraa kaɗ se i ga ne Bakku,
annasaara jiiri 1983 ra, ga
no a koy ga ciiney cawyaɗ
guuso te Namay nibarsite ra.
No-din mo a du tiiraa kaɗ se
i ga ne Meetiriizu, jiiri
taaci (4) cawyaɗ banda.

Meetiriizu duura banda
no gomnati kond'a Faransi
laabu a ma du ga goni ciiney
cawo fonda ra. Wo-din fondo
ra no a du tiraa kaɗ na a
gonitara tabbatandi ciiney
cawo do hare, tiiraa kaɗ se i
ga ne Daktoora. Iri me ciina
wo ra, a si ga goy kala Namay
nibarsita wane saruuso kaɗ ga
ceeci guusey te do.

Cawo kaɗ a te fondo ra no
Jaamey labu porza kaɗ se i ga
ne 2PEB doona ka a burpe a ma
sijiri yaɗ te ga goyteerey
kaɗ go ka goy ciina kaɗ se i
ga ne soɗay-zarma boɗ no
fahamay ga tonton.